

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN alezredes

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY alezredes

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári

csekk száma:

25.342.

Megjelenik:

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153-079.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

MIKLÓS NAPJÁRA.

Irta: dr. vitéz gyergyóalfalvi GEREÖFFY GÉZA alezredes.

Görgő tenger játéka ez:
itt új Mohács, ott új Sajó.
Lékre-lék, de száll előre
az ezeréves szent hajó!

Hazánk árboctört Novara
s Te árbo-csonkhoz kötözött
küzködő, dacos, nagy Vezér
a hitehagyottak között!

De szemed lángja szít hitet
s nemes arcod reményt sugall
és akaratodtól újra él
és újra van az ő s ugar!

Nagy Kormányos! Ma Téged sok
millió kar ölelget át
s az első magyar emberért
esengve suttog hő imát!

Oh, miként áldjon a magyar
e bús hazában Legnagyobb?
mikor győzelem-szántásba szórtad
önkezedd a szent magot,
most mikor az ég felé elszállt
a legnagyobb magyar áldozat,
egy szentlászlói hős vitéz:
büszke acélmadár — fiad, —

a Te életed záloga,
népednek bíboros reménye,
új hit-gyökér, örökké élő
keleti fajtánk szemefénye!
Új lélek! És e lélek által
virágozik fel és él a nemzet,
hogyha királyi öntudattal
áldozni tud a szellemének!
Szent misszió magyarnak lenni!
s e földön egy új ezredévet
tartalommal megtölteni csak
magyar szellem tud s magyar lélek.

Te hirdeted, hogy hinni kell és
kétségbe esni lehetetlen,
bármily keserves sorsot érzünk
s Isten bárhogy áldjon, vagy verjen!

Hát légy velünk! Vezess tovább
— ha szíved bárhogy is sajog, —
s ha majd egyszer Attila kardja
merő-kezében felragyog,

és új Alpárok mezején
labancot győznek karjaink, —
boldog leszel Nagyjőurunk,
mert a Horthy-k magvetése
aranytermő kalászsza ring...

A Kúria újabb érdekes döntvényei.

Ismerteti: ZSOLDOS BENŐ, ny. kir. táblabíró.

Az úgynevezett „alkalmatlan kísérlet“ kérdése újabban többször vetődik fel büntető igazságszolgáltatásunkban. A joggyakorlat mai álláspontja szerint akkor, ha az eszköz teljességgel alkalmatlan valamely bűncselekmény elkövetésére: kísérletről sem lehet szó, hanem csupán akkor, ha az elkövetési eszköz csak viszonylagosan alkalmatlan.

Egy ide vonatkozó újabb esetben az volt a tényállás, hogy a vádlott, — aki egyébként többszörösen büntetett előéletű és rendőri felügyelet alatt álló egyén, tudomást szerzett a rendőrségen arról, hogy F. ellen internálási eljárás van folyamatban. Felkereste F. feleségét és neki előkelő ismeretséggel rendelkező tüzérfőhadnagyként mutatkozva be, közölte vele, hogy neki Budapesten, a vidéki rendőrfőkapitányságon olyan hathatós befolyása van, hogy ha akarja, 24 óra alatt kihozza a férjét. Előadása szerint ugyanis a rendőrfőkapitány titkára neki jó barátja és személyes ismerőse, ez fogja a dolgot elintézni, ha F.-né rászán 2000 pengőt, amelyet majd személyesen kell átadnia Budapesten a titkárnak, — vádlott részére pedig a közbenjárásért csak akkor kell majd fizetnie, ha F. már kiszabadult. F.-né azonban hamarosan gyanút fogott, közölte az ajánlatot az ügyvédjével, aki aztán felvilágosította, hogy a vádlott vagy szélhámos, vagy a rendőrség embere, — mire az asszony minden összeköttetést megszakított a vádlottal.

A kir. törvényszék elítélte ugyan a vádlottat csalás büntetnének kísérlete miatt, de a kir. ítélőtábla felfüggesztette a vád alól azért, mert álláspontja szerint a vádlott kijelentései teljesen *alkalmatlanok* voltak arra, hogy a sértettet tévedésbe ejtsék és nincs adat arra, hogy vádlott szándéka a sértett tévedésbe ejtésére irányult volna s mivel a sértett férjének kiszabadítása törvényes úton is elérhető volt, ezt a vádlottal el is tudta volna érni. Így család kísérlete nem forog fenn.

A Kúria ezt az álláspontot tévesnek minősítve, vádlottnak a család büntette kísérletében való bűnösségét megállapította. Indokolása szerint a többszörösen büntetett és rendőri felügyelet alatt álló vádlott nem lehetett és nem volt abban a helyzetben, hogy egy internálási eljárás alatt álló egyén szabadlábra helyezését akár törvényes úton, akár anélkül kieszakozolja.

LESEN.

A falu népe lepihent már régen,
Fény, láng se lobban túl a sötétségen,
Nesztelen minden, még madár se rebben,
Csak ők öröködek. Csendörök, ketten.

Állnak... Mellettük minden mozdulatlan,
Jobbról dús erdő és balról völgykatlan,
A sívár dombon magányos kőkereszt,
Az este sűrű, sötét fátylat ereszt.

Percek peregnek... elmúlnak... egyre több...
Lassan libbenve szertefoszlik a köd,
...Aztán a hold átlép a barna fákon,
S fejük fölé arany glóriát von...

nemes Kacsokovics Balázs főhadnagy.

Kétségtelenül fondorlatot használt abból a célból, hogy F.-né elhigye neki, mikép a férje kiszabadítását ki tudja eszközölni. Az a körülmény, hogy F.-né a vádlott szavainak nem adott hitelt, a vádlott fondorlatos eljárásának a tévedésbe ejtésre való alkalmatlanságát nem vonja maga után, hanem csak azt, hogy a vádlott fondorlatos eljárása a feleség magatartása folytán a célzott sikerrel nem járt. Ezt a fondorlatos eljárást a vádlott nyilvánvalóan azért követte el, hogy F.-né neki hitelt adva, a férje kiszabadításához vádlott szerint is szükséges összeghez hozzájuthasson s így a vádlott ténykedése a jogtalan vagyoni haszon szerzésének a célzatát is tartalmazza. Eljárásával ekként a család büntetettét már megkezdte, de azt akaratán kívül fekvő okból azért nem fejezte be, mert a sértett tévedésbe nem esett.

A most következő esetben a Kúria egy ítéletében szabatos határvonalat húzott az 1921. évi III. t.-c. 5. §-ának első bekezdésében megjelölt izgatás és a BTK. 172. §-ának 2. bekezdésében meghatározott izgatás közé. Az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről rendelkező, előbb idézett törvényhely szerinti bűncselekményt ugyanis tudvalevőleg az követi el, aki az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatását vagy megsemmisítését, különösen valamely társadalmi osztály kizárólagos uralmának erőszakos úton való létesítését követeli, erre izgat vagy mást felhív, — míg a BTK. 172. §-ának 2. bekezdésében körülírt osztály elleni izgatásnak az a tettese, aki valamely gyülekezeten nyilvánosan, szóval valamely osztályt, nemzetiséget vagy hitefelekezetet gyűlöletre hív fel a másik ellen.

Az elsőfokú bírói ítélet ez utóbbi bűncselekményben, vagyis osztály elleni izgatásban mondotta ki a vádlottat ama cselekménye miatt, hogy a vádbeli alkalommal egy vasúti állomás várótermében túlnyomórészt földművesekből és munkásokból álló közönség jelenlétében egy doktori diplomás utassal támadt szóváltása közben ezt a kijelentést tette: „Elég volt már az uraknak a kényelemből! Megváltozhatnak már a helyzet! Dolgozhatnak már ők is!“

A kir. ügyészség a vádlottnak ebben a cselekményében az 1921. évi III. t.-c. 5. §. első bekezdésébe ütköző izgatást látott.

A Kúria megállapítása szerint a dolgozó szegény embereknek, vagyis a munkásosztálynak az urakkal, vagyis az úri osztállyal való ilyen szembeállítás teljesen alkalmas arra, hogy a munkás osztályban az úri osztály iránt ellenséges érzületet keltsen és így gyűlöletre izgasson. Az a kérdés, hogy a vádlottat a szóbanforgó kijelentésének megtételénél *izgatási szándék* vezetett-e vagy sem? A Kúria szerint a bűnösség szempontjából közömbös, mert ennek a bűncselekménynek az izgatásra irányuló különös szándék nem alkotó eleme, hanem elegendő annak tudata, hogy a használt szavak izgatni alkalmasak. Márpedig a vádlott iskolázottságából és foglalkozásából következőleg ennek belátásához elegendő értelmi képességgel rendelkezett. Így tehát a vádlott említett kijelentésében az *osztály elleni izgatás* alkotó elemei hiánytalanul megvannak.

Kimondta ezzel kapcsolatban még a Kúria, hogy a vádlott izgató kijelentése *csak a társadalom két osztályának* békéjét veszélyezteti, ellenben az állam és társadalom törvényes rendjét még nem.

A Kuria egyik újabb döntése a nemzetragalmazás és a nemzetgyalázás bűncselekményeinek elhatárolását törekszik szabatosra tenni. Mint tudjuk: az állam és társadalom hatályosabb védelméről rendelkező 1921. évi III. tc. 7. §-ának első bekezdésében körülírt bűncselekmény akkor létesül, ha valaki olyan valótlan tény állít vagy terjeszt, amely alkalmas arra, hogy a magyar állam vagy magyar nemzet *megbecsülését csorbítsa* vagy *hittelét sértse*. Ugyanezen törvény 8-ik §-a pedig olyan tettes ellen rendelkezik, aki a magyar állam vagy a magyar nemzet ellen *meggyalázó kifejezést használ*, vagy *ilyen cselekményt követ el*. Előbbi tehát a nemzetragalmazást, utóbbi pedig a nemzetgyalázás bűncselekményét valósítja meg.

A kérdéses esetben a vádlott egy ízben kijelentette, hogy: „A magyar államnak nem érdemes gyermeket nevelni, mert nem ad neki zabálni!” — egy másik alkalommal pedig Magyarországra vonatkoztatva azt mondta, hogy: „Itt lehúzzák az embereknek a bőrét!”

A Kuria értelmezése szerint ez a most leírt két kijelentés nem meggyalázó kifejezés, hanem értelemszerűen annak a nyilván valótlan, a magyar állam és magyar nemzet *megbecsülésének, csorbítására és hittelének sértésére alkalmas ténynek az állítását* foglalja magában, hogy a magyar állam a szegény néposztály sorsával nem törődik, túri, hogy éhezzen és nyomorogjon. Ez a két kijelentés tehát nem az 1921. évi III. tc. 8. §-ában, hanem a 7. §. első bekezdésében meghatározott *vétségnek tényálladékat* valósítja meg.

*

Még erőteljesebben domborodik ki az állam és társadalom hatályosabb védelmére alkotott, előbb hivatkozott törvény 7. §-ában megjelölt nemzetragalmazás ténye egy másik bűnper vádlottjának abból a kijelentéséből, hogy: „Magyarország a zsidók gyarmata!”

Ebben az ügyben a védelem azzal érvelt, hogy az 1921. évi III. tc. a kommunizmus érdekében elkövetett bűncselekmények megtorlása céljából hozott és így annak rendelkezéseit a vádlott által hazafias indító okokból elkövetett bűncselekményre alkalmazni nem lehet, továbbá, hogy a vádbeli kijelentés a magyar állam gazdasági érdekét nem érinti és így nem alkalmas arra, hogy a magyar állam vagy nemzet hitelét sértse.

A Kuria megállapítása szerint a vádbeli *cikk egészének összefüggő tartalmából* nyilvánvaló, hogy a vádlott azt a kifejezést, hogy „Magyarország a zsidók gyarmata” — nem szószerint való, hanem átvitt értelemben használta. Ebben az értelemben pedig ez a kifejezés nem azt jelenti, hogy Magyarországon a zsidók a nem-zsidókat rabszolgasorban tartják, hanem azt, hogy Magyarországon a zsidóság a pénzügyi, ipari- és kereskedelmi élet terén kizárólagos hatalomra tett szert. Ez az állítás, — mondja a Kuria, — a köztudomás szerint valótlan, — mert igaz ugyan, hogy Magyarországon a zsidóság a gazdasági élet területén számarányát messze meghaladó mértékben érvényesül, ez a hatalma azonban nem kizárólagos, mert a gazdasági érvényesülés lehetősége az arra alkalmas nem-zsidó elemek előtt is nyitva áll. A vád tárgyává tett állítás amellelt, hogy valótlan, *arra is alkalmas, hogy a magyar állam és magyar nemzet megbecsülését csorbítsa és hitelét sértse*, mert arra enged következtetést egyrészt, hogy az államalkotó magyar nép a magasabb rendű gazdasági életre képtelen, másrészt, hogy a magyar állam túri, hogy az ország lakossága egy törpe kisebbség gaz-

dasági elnyomása alatt szenvedjen. A vádbeli közlemény tehát az 1921. évi III. tc. 7. §-ának első bekezdésébe ütköző vétség.

A védelem érvelésére vonatkozóan kiemelte a Kuria, hogy annak hangoztatása, miszerint az idézett törvény csakis a kommunizmus érdekében elkövetett bűncselekmények megtorlása végett létesült: *merőben téves*, mert a törvény ilyen megszorítást és korlátozást nem ismer, így tehát ha valamely cselekmény a jelzett tc.-ben meghatározott bűncselekmény valamelyikének alkotó elemeit magában foglalja, úgy az idézett törvény súlya alá esik, tekintet nélkül arra, hogy a tettest milyen indító okok készítették cselekményének elkövetésére. Téves a Kuria szerint a védőnek az az érvelése is, hogy a vádbeli közlemény a magyar állam gazdasági érdekét nem érinti és így nem alkalmas arra, hogy a magyar állam vagy magyar nemzet hitelét sértse. Az 1921. évi III. tc. 7. §-a *a magyar államnak és magyar nemzetnek nemcsak gazdasági, hanem erkölcsi hitelét is védi*.

A BTK. 173. §-ában meghatározott lázításnak az 1921. évi III. tc. 5. §-a szerinti izgatástól való elhatárolása kérdésében érdekes döntést hozott nemrégiben a Kuria. A jelzett lázítási bűncselekménynek a tettese ugyanis az, aki az alkotmányos államformát vagy a törvény kötelező erejét megtagadja, vagy pedig az alkotmány egyes intézményei ellen, avagy az országgyűlésnek és bizottságainak törvényes joga ellen lázít. Az 1921. évi III. tc. 5. §-ában megjelölt izgatás létesülésének módját pedig már fentebb ismertettük.

A vád alapjául vett esetben a vádlott a tényállás szerint megtartott gyűlésen, jobbkarjának felemelése mellett ezt kiáltotta: „Éljen a diktatúra!”

Az ügyben eljáró bírói fórumok előtt az volt a vita tárgya, hogy ez a vádbeli kijelentés az említett lázítás avagy izgatás bűncselekményeinek melyikét valósítja meg?

A Kuria a végső fokon az *izgatás vétségének* fennforgása mellett döntött. Okfejtése szerint a vádlottnak egészen általánosságban tett kijelentése semmi utalást nem tartalmaz arra nézve, hogy a vádlott ezzel a kifejezéssel a BTK. 173. §-ában tüzetesen megjelölt jogtárgyak közül közelebből melyiket akarta támadni; a BTK. 173. §-ában meghatározott bűncselekmény pedig csak is abban az esetben létesült, ha *a tettes e jogtárgyak valamelyikét támadja*, lázítását kifejezetten azok valamelyike ellen irányozza.

A Kuria megítélése szerint a vádlott kijelentése csupán az 1921. évi III. tc. 5. §-ának első bekezdésében *köülírt vétséget* valósítja meg. Nem is szükséges, — fejtegeti a Kuria, — ahhoz az értelmezéshez folyamodni, hogy a vádlott a kijelentéssel a munkásosztály kizárólagos uralmának erőszakos úton való létesítését követelte. Ez ugyanis az említett vétségnek csak egyik, a törvényben különösen kiemelt elkövetési cselekedete. Kétségtelen azonban, hogy a diktatúrának bármilyen alakja a jelenlegi alkotmányos államrendnek csupán erőszakos felforgatásával valósítható meg. A vádlott tehát azzal, hogy a diktatúrát az u. n. szélső jobboldali mozgalom általánosan ismert üdvözlésre utaló jelképes mozdulattal, jobb karjának felemelésével éltette, *az állami rendnek és az azzal szervesen összefüggő társadalmi rendnek erőszakos felforgatására izgatott* és ezzel elkövette az 1921. évi III. tc. 5. §-ának első bekezdésében meghatározott vétséget.

Bűnügyi apróságok.

Írta: **OLCHVÁRY-MILVIUS ATTILA** ezredes.

(Folytatás.)

Ebben a rovatban régebben leírtam John Dillingernek, „Amerika 1. számú közellenségének“ rövid, de eseménydús pályafutását. Ahhoz azonban, hogy ma, a XX. században, viruló, valóságos betyárromantikát találjunk, nem kell olyan messzire pillantanunk. Akad ez közelebb is. Itt nálunk, Európában. Pontosán Corsica-szigetén. Corsica a vérbosszú és a lovagias banditák hazája, bár a francia hatóságok szívós következetességgel végrehajtott, szigorú ellenintézkedései e téren már sokat javítottak a helyzeten, de gyökeresen kiirtani egyik betegséget sem tudták. Nem sikerülhetett ez azért, mert a francia hatósági szervek ezirányú tevékenysége a corsicai őslakosság előtt nem volt rokonszenves és így a hatóságok nem is bírják e téren a lakosság bizalmát és támogatását. A vérbosszú és a banditaügyet a corsicaiak saját külön belügyüknek tekintik. Időközönként a francia hatóságok széleskörű, tömegintézkedésekkel, katonaság bevonásával igyekeztek a múltban a corsikai banditizmust teljes egészében felszámolni, de átütő sikert egyik ilyen tevékenységgel sem tudtak elérni. Itt-ott részletsikerek koronázták ugyan az ilyen megmozdulást, azután azonban a banditák újból felütötték a fejüket és ment minden a régi kerékvágásban. Ennek magyarázata az, hogy a corsicai bandita az ottani őslakosság előtt egyáltalán nem rokonszenvetlen, sőt bizonyos mértékig a férfierények, a lovagiaság megtestesítőjét tiszteli bennük a nép. A banditák viszont gondosan ügyelnek arra, hogy a lakosság rokonszenvét irányukban állandóan ébrentartsák és növeljék.

Az egyik híres corsicai bandita — Caviglioli — egy szép napon egy igen forgalmas országút mentén álló csárdához felvonult fegyveres társaival. Minden gépkocsit, gyalogutast megállított és arra kényszerítette őket, hogy a csárdában ételeket és italokat fogyasszanak. Később a megszeppent utasokat újukra engedte. Midőn a fogyasztott ételeket és italokat ki akarták fizetni távozásuk előtt, Caviglioli ezt nem engedte, hanem mélyen meghajolva csak annyit mondott: „hölgyeim és uraim, önök Caviglioli — a bandita — vendégei voltak“. Ezt az egész fogást — amely Caviglioli amúgyis nagy népszerűségét még jobban növelte — megirigyelhette volna tőle akármelyik nagy amerikai vállalat csavaroseszű reklámirányítója is. Caviglioli azóta elköltözött az élők sorából. Ittas állapotban okatlanul tűzharcba bocsátkozott francia csendőrökkel, akik agyonlőtték.

Spada, az 1920—1930-as évek legrettegettebb corsicai banditája, egy szép napon az ajaccioi csendőrségnek a következő levelet írta: „Kedden délben a Calcotaggio és St. André d'orinocci útkereszteződésnél leszek. Egy embert várok ott, aki elég merész volt engem megsérteni. Az összeütközés elkerülése érdekében kérem a csendőrséget, hogy a fent jelzett helyen és időben ne mutatkozzék“. A csendőrség nem teljesítette Spada kérését. Egy fiatal hadnagy megjelent a kérdéses helyen és időben két csendőrrel. Alig várakoztak néhány pillanatig, a környező bokrokból lövések dördültek el. A két csendőr elesett, a hadnagy a lábába kapott egy jól célzott lövést (Spada mesterlövész volt).

Egy német ujságíró megkérdezett egy öreg corsicai benszülöttet, hogy mi a véleménye erről az esetről. Az

öreg körülbelül a következőket válaszolta: Bár sajnálja az áldozatokat, mindazonáltal nem megy a fejébe, hogy miért tették ki magukat feleslegesen veszélynek. Hisz Spada a figyelmeztető levéllel megtette a kötelességet! Minden corsicai benszülött ugyanezt válaszolta volna. Hiába, ők így gondolkoznak. A franciák törődjenek a maguk dolgaival és hagyják őket békében. A vérbosszú és a bandita időtlen idők óta megszokott nemzeti különlegesség Corsicában. Ez tehát az ő magánügyük. Ha a corsicai nép valamelyik fiának választani kell, hogy a francia hatóságokat vagy a banditákat támogassa, kevés kivétellel az utóbbi mellett dönt. Ez a magyarázata annak, hogy az egyébként kiváló francia csendőrség nem tudja a corsicai bandita-kérdést véglegesen felszámolni.

A corsicai banditák üzleti tevékenységére jellemző az alábbi eset:

Egy Marozzini nevű ember a hatóságoktól engedélyt kapott egy autóbuszvonal fenntartására. Ez azonban Corsicában nem elég. Marozzininek meg kellett egyeznie Spadával, a mindenható banditával is. Marozzini minden hó elsején pontosan lefizette Spadának a kikötött 2000 frank „adót“. Ezzel szemben Spada Marozzinit és autóbuszait a legmesszebbmenő védelemben részesítette mindenkivel szemben. Marozzininek erre, a vállalatától függetlenül a saját személyére is nagy szüksége volt, mert egy összekapásból kifolyólag a vérbosszú hatálya alatt állott.

Egy ajaccioi polgár — látva, hogy Marozzini vállalkozása milyen jól megy — versenytárs autóbusz-vállalatot létesített. Takarékos ember volt, ezért Spada felszólításának nem tett eleget. Nem kérte védelmét és nem is volt hajlandó „adót“ fizetni. Egy szép napon autóbusz-vállalata egyik üzemből levő autóbuszának útját az országúton hatalmas torlasz állta el. Kénytelen volt megállni. Lövések pattogtak, 3 utas súlyosan megsebesült. Spada pedig célratartott puskával kényszerítette a soffórt a vadonatúj autóbusz felgyújtására. Nem kell mondani, hogy a derék ajaccioi polgár autóbuszaira a jövőben senki sem mert felülni és így a vállalkozás összeomlott. A corsicaiak erre csak annyit mondanak: úgy kell neki, miért nem egyezett meg Spadával. És megrándítják a vállukat.

Tagadhatatlan, hogy sem az amerikai rendőrség, sem a corsicai csendőrség helyzete nem irigyléreméltó. A sikertelenségek okai egészben vagy részben abban rejlenek, hogy a lakosság a közbiztonsági szerveket vagy egyáltalán nem, vagy pedig csak igen hézagosan támogatja nehéz szolgálatukban. Ez rámutat arra a vitathatatlan tényre, hogy a közbiztonsági szervek rá vannak utalva a nagyközönség támogatására, közreműködésére. Ezt csak úgy lehet megszerezni, ha a közbiztonsági szerv tekintélye sziklaszilárdan áll a lakosság előtt, továbbá, ha a közbiztonsági szerv élvezzi a lakosság bizalmát.

*

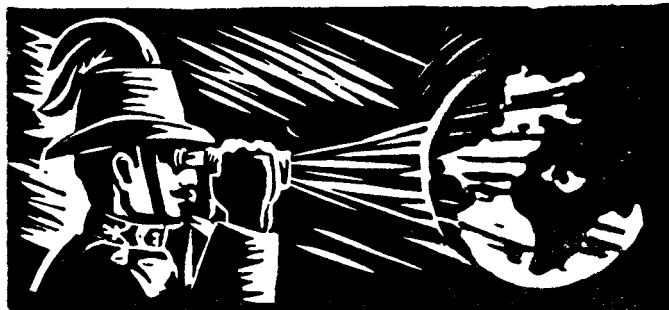
A bűnözőnek gyakran árulója válik a büntudata. Egyszerűen elszólja magát. Ezért, ha valakire gyanakszunk, ügyeljünk minden szavára, mert ilyen elszólások gyakran felborítják a tagadó bűnöző jól kigondolt védekezését.

Egy apagyilkos tagadta a bűnösségét, bár a nyomozásnak sok olyan adat volt a birtokában, hogy a gyilkosságot ő követte el. Gyanú merült fel arra nézve

is, hogy a gyilkosság elkövetésénél a szeretője segédkezett. Midőn ezt a gyanút elébetárták, a gyilkos idegesen azt válaszolta rá, hogy „nem igaz, a szeretőm nem is volt ott”. Ezzel elszólta magát.

Valamirevaló bűnöző a tervezett bűncselekmény színhelyét alaposan kikémleli vagy kikémlelteti, mielőtt a végrehajtáshoz látna. Faluhelyen kéregetők, vándor szálláskeresők, házalók, ügynökök stb. alakjában néz körül alaposan a helyszínen vagy maga a bűnöző, vagy pedig a segédje. A cigányok kéregetés, kártyavetés, jóslás, kuruzslás ürügye alatt végzik el a kém munkát. Az is előfordul, hogy a szükséges tájékozottságot a bűnöző a kiszemelt házban lakó egyéntől szerzi meg, akitől mindezeket ügyesen kiszedi vagy aki cinkostársa. Ha a bűnöző valahova be akar törni, nem elég a bűncselekmény színhelyének helyi ismerete. Szüksége van tájékozottságra abban a tekintetben, hogy kik laknak az illető házban, vagy lakásban, kell-e számolnia ellentállással (van-e erős férfi a házban, van-e fegyvere, stb.), ismernie kell azok életmódját és sok más körülményt (mikor szoktak lefeküdni, ki hol alszik, éjjel melyik helyiségben nem tartózkodik senki, harapós házőrző eb, telefon van-e a házban stb.). Ezeket az adatokat a bűnöző a fent vázolt úton, ezenfelül esetleg huzamosabb személyes megfigyeléssel szerzi meg, ha ugyan ezekkel már eleve nem rendelkezik (elbocsájtott cseléd, jó ismerős, hozzátartozó stb.). Városokban a kikémlelést a bűnözők rendszerint a gáz-, villany-, vízművek kiküldött közegeinek, a háztulajdonos által kiküldött iparosoknak (szerelők, festők, lakatosok, kályhások) szerepében végzik el. Mindezeket a bűnöző praktikákat a csendőrnek ismernie kell. A sértettnek az eszébe se ötlük, hogy a sérelmére elkövetett betöréses lopás — és a lakásán néhány nappal ezelőtt megjelent koldus, házaló vagy villanyserelő között összefüggés lehet, de rendszerint elbocsájtott cselédeire sem gondol. Ezeket az adatokat a csendőrnek kell szakszerű kérdések feltevésével a sértettből vagy házanépéből kihozni.

Egy alkalommal Németországban egy betörő egészen különleges módját választotta a helyszín kikémlelésének. Ez, azt hiszem, egyedülálló a bűnygyörténetben. Egy hivatásos betörő arról értesült a hírlapokból, hogy ismeretlen tettesek betörést kíséreltek meg egy üzletbe. A betörés nem sikerült s így a betörőknek üres kézzel kellett távoznuk, holott az üzletben nagy értékek voltak. Betörőnk erre fogta magát, szerzett magának egy hamis detektív igazolványt, elment a kérdéses üzletbe és ott, mint rendőrségi ember helyszíni szemlét tartott. (Az üzletben már a rendőrség megtartotta a helyszíni szemlét, mindazonáltal az újabb helyszíni szemle nem keltethetett feltűnést, mert közismert dolog, hogy a nyomozás emberei egy és ugyanazon nyomozás alatt a helyszíni szemlét sokszor meg is ismétlik.) Az üzlet tulajdonosa készségesen megmutatott és megmagyarázott mindent a detektívnek, aki alaposan körül is nézett és jegyzeteket, rajzokat is készített magának. Különösen az a kérdés érdekelte, hogy min mulott a betörés sikerelensége. Erre a kérdésre is választ kapott részben személyes megfigyelésből, részben a kereskedő magyarázataiból és felvilágosításaiból. A detektív azután elköszönt a kereskedőtől és néhány nap múlva végrehajtotta a betörést, amely most már — az alapos helyszíni tájékozottság birtokában, nemkülönben azoknak az okoknak ismeretében, amelyek betörő elődje sikertelenségét okozták — kifogástalanul sikerült.

PORTYÁZÁS

A gépkocsi símán suhan a betonúton s két oldalt kitarul az alföldi táj, mint kinyújtott óriás tenyér. Emberek élnek rajta, szántogatják, fákat ültetnek, tanyák csendjében készülődnek a télre s nagy messzeségben két tollforgót lebegtet a szél. Csendőrök mennek ott és nem is sejtik talán, hogy napjuk, meg egész életük ebben a nyugodt csendességben mennyire szép, tiszta és testre, lélekre egészséges. Sokan nem tudják ezt, mert az ember olyan, hogy csak közelre lát a szeme s inkább csak azt veszi észre, ami nehezet és gondot jelent neki.

De azt hisszük, mégis többen vannak azok, akik ellátnak a látóhatárig. Megállnak a friss vetés mellett és a lehelletükkel szeretnék melengetni a sarjádó búzát, amit ők nemcsak kalácskorában szeretnek, hanem szeretik az első fakadástól a cséplésig. Szeretik a barázdát, szeretik még a lecsonkolt vén kukoricakórót is, a kopott, fakó szarát, ami júniusban még olyan harsogóan színes zöld volt és őszire megteremte a csöveket. Azt hisszük, nagyon sok csendőr érzi ezt és nem tudna megválni az őrselettől, ami hivatást jelent számára anélkül, hogy elszakítaná attól, ami nekünk magyaroknak bölcsőnk, életünk és elmúlásunk: a földtől.

Nem sok ilyen szerencsés hivatás akad. Általában az emberek vagy megmaradnak kint a földeken, vagy beveti őket a sorsuk a kőházak közé, a négy fal és szűk utca börtönébe. A csendőr azonban sűrűn kiszabadul a falak közül és felfrissítheti testét-lelkét odakint a határban. Majdnem naponta köszönheti a vén jegenyét, a még vénebb vadkörtét, vagy a bodzabokrot, kiki azt, ami portyázásában leginkább a szeméhez és szívéhez nőtt s amit zavartalanul szeretnek, mert őt nem kötik holdak és mesgyék termésgondjai, neki a föld mindenképpen megadja a kenyeret.

Aki mindezt nem tudja, vagy nem érzi, nyissa ki a szemét. Ne kívánozzék a kőházak közé, könnyűnek mondott hivatalba, mert a városi ember a lelke felével, sokszor az egész lelkével megmaradt odakint a mezőkön. Ezt a nyugtalanító vágyódást kevés ember nem érzi s bizony a vízvezeték kényelmének meg van a maga ára.

Erre kell gondolni, ahogy fut a gépkocsi. A járótól már messze haladunk s a szűz látóhatárt megtöri a közeledő város szögletes, füstös vonala. Az utas tekintete újra átöleli a síkot, aztán villamossínre zökken a gép. Hazaérkeztünk, vagy talán inkább csak megérkeztünk valahová — hazulról, a fák, a fűvek, szabadon úszó széles felhők, a tiszta csend és minden

igazi szépség, nagy erő világából. Az őrzéstartókból, ezernyi bajtársunk otthonából.

*

A vezető is csendőr volt ezen az úton. Nyáron a balatoni vízi őrsön teljesített szolgálatot. Egy-egy kérdésre érdekes részleteket mondott el erről az új feladatról. Mindent nagyon szépnek talált ott, csak egy hiba volt. Az első berendezkedés idejében maga a szolgálat érdeme nem sok otthoni munkát adott már csak azért sem, mert kíméleti időt kapott a közönség, hogy az új rendhez szokják. Amikor tehát a járőrök bevonultak, munkát nem hoztak magukkal haza, az pedig, nagyon hiányzott.

A szüntelen elfoglaltság az őrsélettel velejár. Akármikor térünk be a laktanyákba, a csendőrök a munkasztaznál ülnek s kattognak az írógépek. Még az eseménytelenebb, kisebb őrsőkön is felkeléstől lefekvésig motoz, tesz-vesz a csendőr. S ha végképp nincs mivel foglalkoznia, mint a viziszolgálat első idejében a mi vezetőnknek nem mindig akadt, akkor már nem érzi jól magát.

Sokaterő vonás ez. Egész szolgálatunk legértékesebb lendítője. Ha a csendőr megelégednék annyival, hogy az előírt külső szolgálati órákat lejárja és betartja az otthoni foglalkozásra előírt napirendet, másként állana a közbiztonság. Mi hivatali órákra nem törhetjük a napokat, mert megállana minden. Benne élünk az őrskörlet életében szüntelen éberséggel s ez az éberség mindig talál valami elfoglaltságot, valami olyan feladatot, amit a napirend nem ír elő, de aminek az elvégzését megköveteli az élet.

Nem hivatalnok a csendőr, nem is érzi annak magát. Jól teszi. Tudja meg, hogy ezzel a szüntelen lendületével és mozgékonyágával sokat használ a nemzetnek különösen a mostani időkben. Felbecsülhetetlen érték ez a cselekvőkészség. A legtökéletesebb szabályok is csak a keretét adhatják meg az ezernyi darabra tagolt csendőrség munkájának. A keretbe lüktetést, lelket a csendőrnek kell vinnie. Csak ő hozhatja szerves és termékeny egységbe a külső szolgálatot a napirendi elfoglaltsággal s mindkettőt a szabadidővel. Ennek a háromnak az egyesüléséből keletkezik az a rugalmas, mindig éber, mindent látó szerkezet, amit csendőrségnek nevezünk. Amíg ez megvan, nyugodtan élhet az ország.

És ez menti meg a csendőrt is az egyik legveszedelmesebb bajtól: a tespedő unalomtól. Egészséges emberi ösztönnel érzi a csendőr, hogy maga a tétlenség nem egyértelmű a pihenéssel. Aki minden szabadidejét következetesen tétlenséggel tölti, megáporodik s lassanként önmagával együtt mindent meggyűlöl. Ezért van az, hogy valami elfoglaltságot a pihenőidőre is keres minden ember: méhészkedik, kertben babrál, régi nevek után kutat, mindegy, hogy mit, csak tegyen valamit.

A cselekvés az élet, a tétlenség a halál. A legszorosabban vett pihenő a kettő közé esik s csak nagyon korlátozott mértékben szabad teret adni neki. A tétlenséget jelentő teljes pihenés olyan, mint a kényes orvosság: a sok nagyobb baj, mint a semmi.

*

Kétszáz ezer pengő értékű textilanyagot rejtegetett egy kereskedő. A detektívet kétszáz pengővel próbálta megvesztegetni, ami a heverő zúg-érték egy ezreléke lett volna.

Ennyire értékelik ezekben a berkekben a közbiztonság emberét? Ez bizony koldus-dolog. Kimondottan sértő. Senkiházi nincstelének nem vagyunk s bár a becsületet semmiféle tengernyi összeggel mérni nem lehet, azért egy ezreléknél már így elméletben is többet érünk.

Mi nem hagyjuk magunkat megvesztegetni kétszáz ezerrel sem, de hogy az erkölcsi ellenálló erőnket ezen a sötét zúgörzén ilyen alacsony árfolyamon jegyzik, az még külön önérzetsérelem. Egy okkal több, hogy a közellátásnak ezekkel a veszedelmes vámszedőivel szemben még szemfülesebbek és kíméletlenebbek legyünk. Nemcsak vesztegetni akarnak, hanem olcsójánosnak, aféle fegyveres koldulóbarátnak néznek benünket, hát adott alkalmakkor meg kell nekik magyarázni, hogy ha vesztegetni akarnak, akkor az első tét a Rotschild-vagyton, ez azonban csak szerény alaptőke, mert nyomtatéknak megköveteljük az egyesült angol-amerikai aranykészletet, ami pedig meglehetősen nagy mennyiségben lopja a napot a tengerentúli pincékben.

S ha mindezt a vagyont idehajózzák nekünk, akkor sem hagyjuk magunkat megvesztegetni, mert mi drágajánosoknak sem válunk be. Semmiféle pénzzel vehető jánosok nem vagyunk és nem leszünk.

*

Most különben új szerepet kapunk a közellátásban. Ne húzódozzunk ettől a feladattól, mert tisztességes emberrel nem lesz dolgunk, a tisztességtelen ember pedig nem ember. Ez nem zaklatás, hanem a legnyehébb fellépés, amit a spekulálók megérdemelnek.

Valószínűleg elegendő lesz maga a szégyen, hogy csendőrök jelenlétében kell előkotorni a rejtett búzát, néhány ilyen példára megjön a többiek esze. Fölösleges hát ajtóstól nekirontani a kérdésnek. A szakközégek munkájába nem ártjuk bele magunkat, mert az államhatalom tőlünk csak azt kívánja, hogy jelen legyünk.

Csendben és tapintatosan, de éber szemmel. Ez nem rekvirálás, hanem csupán a közérdek kifejezett ellenségeinek a felkutatása és leszerelése, de azért ebből sem kell lármát és zenebonát csinálni.

*

Egy hetvenéves asszony, meg egy ötvenkörüli férfi öngyilkosságot követett el. Az asszony túrhetetlenül féltékeny volt, bár maga is tudta, hogy nincs rá alapja. Mindketten érezték a helyzetük tarthatatlanságát és közös elhatározással menekültek az élettől. Torz tréfája a sorsnak, hogy az ötvenes férfi meghalt, a hetvenes asszony életbenmaradt.

Azt mondják, hogy a házasságok az égben köttenek. Igen, de a házaseletet mégis itt élnek az emberek a földön. A házasságnak is megvannak a maga elemi feltételei. Ebben az esetben az életkorok egészségtelen viszonya csinálta a bajt, de van más ilyen alaptétel is elég. Akármelyiket sértjük meg, visszaüt.

Nem akarunk házassági recepteket gyártani, különben is minden józan ember ismeri a feltételeket. Ismeri, de nem mindenki tartja be s itt a hiba.

Jönnek a nagynénik, a sógorasszonyok, előhozakodnak ragyogó példákkal, hogy ezek és azok is így házasodtak, mégis úgy élnek, mint a galambok. A házasságkötéskor minden tündöklő fényben úszik, minden szép és jó bizonyosnak, viszont minden zökkenő és baj bagolyhuhogásnak látszik és hallatszik.

Tessék csak a házasságot még az esküvő előtt alaposan meggondolni az érzésektől egészen a garas-

kérdésig minden részletében. Az igaz, hogy a házasság nem üzlet, de nem is kizárólag lakodalom. Két életet köt össze s a két élet nemcsak egymásért, hanem a további életéért is felel. Nem tudjuk, elképzelhető-e ennél is nagyobb felelősség. Ezt világosan kell látni és józanul kell átgondolni.

Ha pedig a józan ész azt mondja, hogy ennek a házasságnak ebben vagy abban a vonatkozásban előbb-utóbb jelentkező alaphibája lesz, akkor ne menjünk az oltár elé. Ebben a kérdésben ne engedjünk senkit szóhoz jutni, mert ebben az egy dologban próféta nem lehetséges.

Különböztetjük meg: a rábeszélő próféták rendszeren éppen azok, akiknek elhibázott házasságban kell nyögniök. A sikertült házasságban élőkől mindig józanabb, hűvösebb, a bajokkal és hibákkal is számolóbb nyilatkozatokat kapunk.

*

A Don már befagyott s a hó leesett odakint, nálunk pedig a Dunán még futkároznak a hajók s a nap egy-egy percre még átmelengeti az arcot.

Különbőség az éghajlatban, de különbség mindenben. Mégis több itthon a panaszkodás, mint odakint. Kicsi dolgokért tudunk gyötrődni itthon, odakint pedig dermedt hidegben és forró ütközetekben telik az idő. Ott a katonának mindegy, hogy itthon milyen függőnyt varr a szomszédasszony.

Harctér és az otthon lelki egybeforrását hirdetik a vezetők. Nagy vonásokban meg is van ez az összeforrás, de a kicsi napi dolgokban sokan megfélemednek róla, hogy háborúban vagyunk, pedig ezek a kicsiségek összeségükben sokat jelentenek.

Embereljük meg magunkat. Komolyodjunk meg. Ne bántsuk egymást semmiségekért és ne kinozzuk önmagunkat semmiségekért. Fogjanak össze a jobbak és okosabbak, akikhez az egész csendőrségnek is tartoznia kell és vezessük a gyengébbeket, tudatlanabbakat barátságos szóval, a hitványakat és gonoszokat pedig fogjuk szigorral. Ez is szolgálati feladat, minden magyar ember feladata, amit a történelem szolgálati évezredek füzete ír elő számunkra.

EMCÉKEZZÜNK!

Pap István tolnai őrsbeli csendőrt, vezényelve a nagybicsei őrsre, 1914 december 5-én vasútbiztosító szolgálatban Peredmér határában egy mozdony halálra gázolta.

Tárkányi János ragályi őrsbeli csendőr, a benyomuló csehek ellen harcolva, 1918 december 5-én Alsókubinban meghalt.

Mózner József győrszentmártoni őrsbeli csendőr, vezényelve a coasta-lui-russui határszéli őrsre, éjjeli portyázás közben 1915 december 7-én szikláról lezuhant.

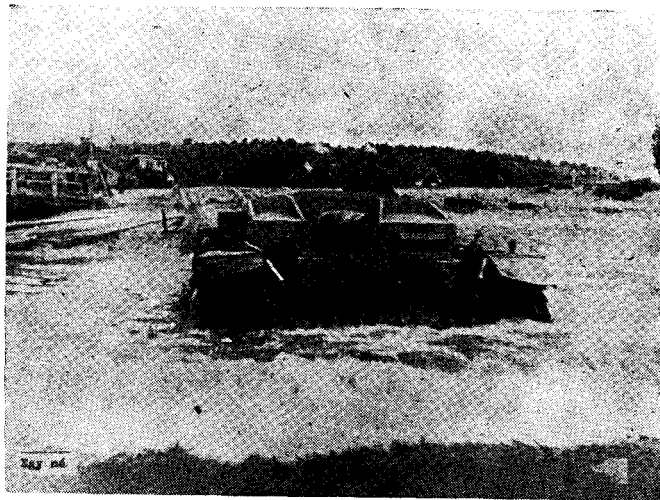
Takó Károly trencsényi őrsbeli csendőr, az oroszokkal Karcew mellett vívott ütközetben 1914 december 11-én elesett.

Korodi János újborlovényi őrsbeli csendőr, az oroszokkal a Vereckei-szorosnál 1914 december 13-án vívott ütközetben elesett.

Garaj András őrsvezető címz. őrmester, a havasközi őrs parancsnoka, 1914 december 11-én Havasköz határában, az oroszokkal harcolva, elesett.

Képek a nagyvilágból.

A rohamlőveg a gyalogság támogatására szolgál. Tudvalevő, hogy a gyalogság támadás közben közvetlenül a roham előtt kerül a legnehezebb helyzetbe. Az ellenséges állások előtt 200—300 méterrel már nem tudja a saját tüzérsége támogatni őket anélkül, hogy lövéseivel ne veszélyeztetné a saját csapatát. A gyalogság azonban még nincsen olyan közel az ellenséghez, hogy egy iramodással be tudna ugorni az állásokba. Ehhez tűz támogatása kell, vagyis valami hatásos fegyver, amely elhallgattatja az ellenséges tüzfegyvereket és ezzel elősegíti a saját gyalogság előretörését. Erre a célra szolgál a rohamlőveg!

A rohamlőveg első pillantásra a harckocsira emlékeztet, de mégsem az. Páncélozott, hernyótalpakon mozgó löveg, amely a tüzérséghez hasonló módon működik. A hernyótalp sokkal nagyobb felületen érintkezik a földdel, mint a gumikerék, így sokkal jobb lesz a terepjárása, mert nem süllyed be annyira a földbe, mint a keskeny kerék. A több részből álló hernyótalp valósággal felveszi a terep alakját és a gyakorlatban előforduló minden akadályon keresztülhajt, hiszen a pályáját önmaga fekteti.

A rohamlőveg alacsony felépítésű s így aránylag feltűnés nélkül követheti az előnyomuló gyalogságot. Közvetlenül az első vonalakba tör, ott rejtőzve megáll. A figyelő altiszt kiugrik belőle és annyira küszik előre, hogy pontosan láthassa az ellenséges célt. A cél helyzetének megfelelően, jó kilövést biztosító helyre rendeli a löveget. Az villámgyorsan odahajt, megáll, célzó és lö. A gyalogság a rohamlőveg tűztámogatásával aztán előre tör és megrohanja az ellenséges ellenállást.

A rohamlőveg páncélelhárításra is alkalmas. A jó áttekinthetőség érdekében nem az egész tetőzete páncél. A homlokfalon és az oldalakon lévő páncél azonban a gyalogsági tűztől megbízható módon védi a rohamlőveg kezelőit.

*

Repezsbombákat élőcélok ellen használnak a repülőök. Ezek a bombák legfeljebb 50 kilogramm súlyúak és robbanásukkor több ezer darabra hullanak szét. A repezsdarabokat a bomba vastag fala adja. Ezeknek kb. 150—200 méteren belül van sebező

hatásuk, amikor is sebességük kb. még akkora, mint a kilőtt puska lövedéknek.

A rombolóbombák akár 1000 kilogrammosak is lehetnek, ennek megfelelően hatásuk is rendkívül nagy. Késleltető gyújtószerkezetük lehetővé teszi, hogy a bomba saját súlyánál és a becsapódási erejénél fogva előbb behatoljon a célba, azután ott robbanjon.

A repülőgép törzse alatt vízszintesen felfüggesztett bombák a kioldás pillanatában is vízszintes irányban kezdik meg szabadesésüket. A levegő egyre fokozódó ellenállása, valamint a föld vonzóereje következtében azután a bomba orra áll és enyhén görbülő ívben folytatja útját a cél felé. Ezért tehát a bombát nem közvetlenül a cél fölött oldják ki, hanem hamarabb. Ez az időpont több tényezőtől függ, elsősorban a repülési magasságtól. A már függőle-

gesen eső bomba másodpercenként többszáz méteres sebességgel zuhan, minél súlyosabb, annál gyorsabban. A repülőgépről való tüzelésnél — géppuskával, gépágyúval, nehézpuskával — szintén előretartással dolgoznak, hogy a lövedék pontosan a célba érjen.

*

A vasúti sínpárok hatalmas szerepet játszanak a háborúban. A békeidőszak gazdasági érrendszeréből a hadviselés tápláló útja lesz! Az óriási kiterjedésű arcvonalon nemcsak a szó szoros értelmében vett fegyveres mérkőzés, hanem anyagcsata is folyik, amely szükségleteinek kielégítését a vasút útján kapja. Sem a gépkocsiallomány, sem az ehhez szükséges üzemanyagmennyiség a világ egyetlen

államában sem teszi lehetővé a kizárólagos gépkocsiszállítást. A vasútra — ma inkább, mint valaha — szükség van!

A korszerű fegyverek rengeteg lőszer fogyasztanak, a gépesített haderőrésznek igen sok benzinre van szüksége. A milliós hadsereg étkezésének szállítására óriási tömegű vasúti kocsi kell. Nagyobb távolságra, nagyobb terheket csakis a vasút képes szállítani: így válik a holt vasúti sín a haderő egyik éltető eszközévé!

A repülőgép igen nagy ellensége a vasútpályának, mert célzott bombadobásával a pályát igen könnyen megrongálhatja és huzamosabb ideig is üzemképtelenné teheti. Gyakran folyt és folyik kemény küzdelem egy-egy vasútvonal, pályaudvar, blokkház, vagy alagút birtokbavételéért, illetve megtartásáért. A vasútépítő csapatok is jelentősen kivették részüket a háborúból, amikor is lankadatlan munkával több ezer kilométeres vasútvonalat tettek újra üzemképesse, illetve — Oroszországban — építettek át Európában használatos nyomtávolságra.

Végeláthatatlan sorban mennek a csapat- és anyagszállító vonatok az arcvonalakra, hogy hozzájáruljanak a végső győzelemhez! ...

*

A tengerbe zuhant repülőök megmentése igen nehéz feladat. A szárazföld fölött aránylag könnyebb a helyzete a bajbajutott repülőnek, mert kényszerleszállással, vagy ejtőernyője segítségével

megmenekülhet. A tengerre igen nehéz kényszerleszállást végrehajtani, az ejtőernyővel való kiugrás is igen kockázatos vállalkozás, mert a vízbe érve nagyon nehéz az ejtőernyőtől megszabadulni és ha sikerült is a kiugrás, nem lehet sokáig a víz színén csupán úszással fennmaradni. Ezért a tenger fölött elszálló gépeket felfújható

gumicsónakkal látják el, amelyet sűrített levegővel percek alatt úszóképessé lehet tenni. A csónakban kevés mennyiségű élelmiszer, ivóvíz és rádióállomás is elhelyezhető. A rádió segítségével azután igyekeznek a repülők tartózkodási helyükről pontos jelentést küldeni. A gyakrabban használt repülési útvonalakon úgynevezett mentőbójákat helyeznek el, amelyekben szűken ugyan, de elférnek a szerencsétlenül jártak. Ott is van rádió és az ezzel hívott parti mentőszolgálat őrhajói azután értük mennek.

(Folytatjuk.)

T—y

INCÉDI LAJOS

CSENDŐR

Hősi halált halt 1942 október 28-án, az orosz harc-
térén szerzett súlyos sebesülése következtében.

TISZTELGÜNK EMLÉKE ELŐTT!

A csendőr.

*Porban, sárban, ködben, hóban
Tolla libben, lépte dobban.
Szél korbácsa nem kíméli,
Fagy kuttyája elkíséri.*

*Lép keményen és kimérten.
Láthatatlan régi vértben.
Hű vértje, a kötelesség
Megvédi, hogy el ne essék.*

*Lép serényen és szilárdan,
Körötte, a nagy világban
Hegy omolhat, csillag hullhat,
Az ő lépte nem lanyhulhat!*

*Az ő hite ki nem éghet,
Mert mind múltó semmiségek
Minden harcok földön-égen,
Csupán egy nem: az övé nem!*

*Az ő harca, örök harca
Nem fulladhat rút kudarcba,*

*Mert akkor nincs édes álom,
Nincs több béke a világon!*

*Egész világ leszerelhet,
Vége van már az embernek!
Ha csendőrtoll nem lobog már,
Nincsen templom, nincsen oltár!*

*Akkor a föld széles hátán
Egy úr van már csak: a sátán!
Ki, — ha ölhet, akkor mulat,
S mindent felgyújt: jövőt, multat!*

*... Porban, sárban, ködben, hóban
Tolla libben, lépte dobban,
Szél korbácsa nem kíméli,
Fagy kuttyája elkíséri.*

*Lép keményen és kimérten,
Mintha járna végig vértben,
Nem mosolyog, mégis boldog:
Ő menti az embersorsot!*

Agyagfalvi Hegyi István.

A pécsi szárnyparancsnokság vándordíját — ezüst serleg — alapított, amiért azok a csendőrök küzdenek, akik a tavaszi és őszi céllövészetben valamennyi számban hiba nélkül végeznek. Folyó évben 18 csendőr került a döntőbe, akik közül a legjobbnak *Kozma Antal* (sellyei őrs) bizonyult. Ő nyerte a vándordíjat.

Ritkán előforduló bűncselekmény.

Írta: **TAKÁCS JÓZSEF II.** alhadnagy (Köny).

A szárnyparancsnok úr szolgálati jegyben 1942 február 6-án értesített, hogy értesülése szerint X. községből, a Groszman-téle* tejüzemből vízzel erősen felhígított tejet szállítanak Győrbe.

Mielőtt a tejből mintát vétettem volna, bizalmasan megállapítottam, hogy Groszman a tejet mindennap lófogató kocsival szállítja Győrbe, 22—23 óra között. A tejet közvetlenül a kocsi elindulása előtt vizezi meg. Ezért a mintavételre kivezényelt járőrt úgy igazítottam el, hogy Groszman tejüzemébe csak 22 óra után menjen be és a kocsin lévő kannákból akkor vegyen mintát. A járőr bizalmi egyének előtt a kannákból mintát vett egy literes üvegbe s azt a következő nap egy deszkaládába, a deszkaládát pedig csomagolópapírba csomagolta. A kísérőjegyzéket borítékba téve, a tejesüveg mellé helyezte el és a csomagot a mosonmagyaróvári vegykísérleti állomásnak megcímezve, X. községben postára adta. A feladást követő második napon a postamesternő távbeszélőn közölte velem, hogy a vegyvizsgálati állomásnak címzett csomagot visszakapta azzal, hogy eltörött és a tej kifolyt. Kért, hogy a becsomagolást végző csendőröket a csomag felbontására, mint tanukat, küldjem el a postára. Meg is tettem. A postán alakult bizottság a csomagot először külsőleg megvizsgálta. Észlelték, hogy a doboz felső felületén a csomagolópapír kb. 10 cm hosszúságban fel van szakítva, de hogy az mitől származott, megállapítható nem volt. A csomagot kibontották és azt állapították meg, hogy az üveg a nagy hidegben elpattant. A postamesternő a zárt levelet, melyben a kísérőjegyzék volt, a következő napon, a rendes postával küldte vissza. A csendőrök jelentése szerint azért tartotta vissza, mert arra a jegyzőkönyvezésnél szűksége volt. A kísérőjegyzéket tartalmazó borítékot egyik alárendeltem jelenlétében bontottam fel. A kísérőjegyzék szétnyitásakor észleltük, hogy az valamivel át van szúrva. Szemügyre vettük a borítékot és azon is ugyanazt a szúrást láttuk. Megkérdeztük a csomagolást végző

csendőröket, hogy ők jelölték-e meg valamely okból, illetve szúrták-e át a csomagba tett levelet. Jelentették, hogy nem. Alapos vizsgálat alá vettük a borítékot és a kísérőjegyzéket. A szúrás erőszakos és szándékos beavatkozásra mutatott s ebből alapos gyanúnk támadt, hogy a mi tejesüvegünket valaki „megölte“, ami csakis úgy történhetett, hogy a csomagolópapírt a dobozon felszakította és az ott mutatkozó nyíláson át vésővel vagy más hegyes vassal az üveget kiszúrta és ezzel együtt az üveg mellett borítékban levő kísérőjegyzéket is átszúrta. Gyakorlatilag mindjárt kipróbáltuk vésővel egy papír és boríték átszúrását s megállapítottuk, hogy a szúrástól származó lyuk teljesen hasonló a kísérőjegyzéken és borítékján talált lyukkal. Így nyilvánvalóvá vált, hogy a gyanúsított vésőt használt s a bűncselekményt lelki szemünk előtt már le tudtuk játszani. Most már csak a gyanúsított hiányzott.

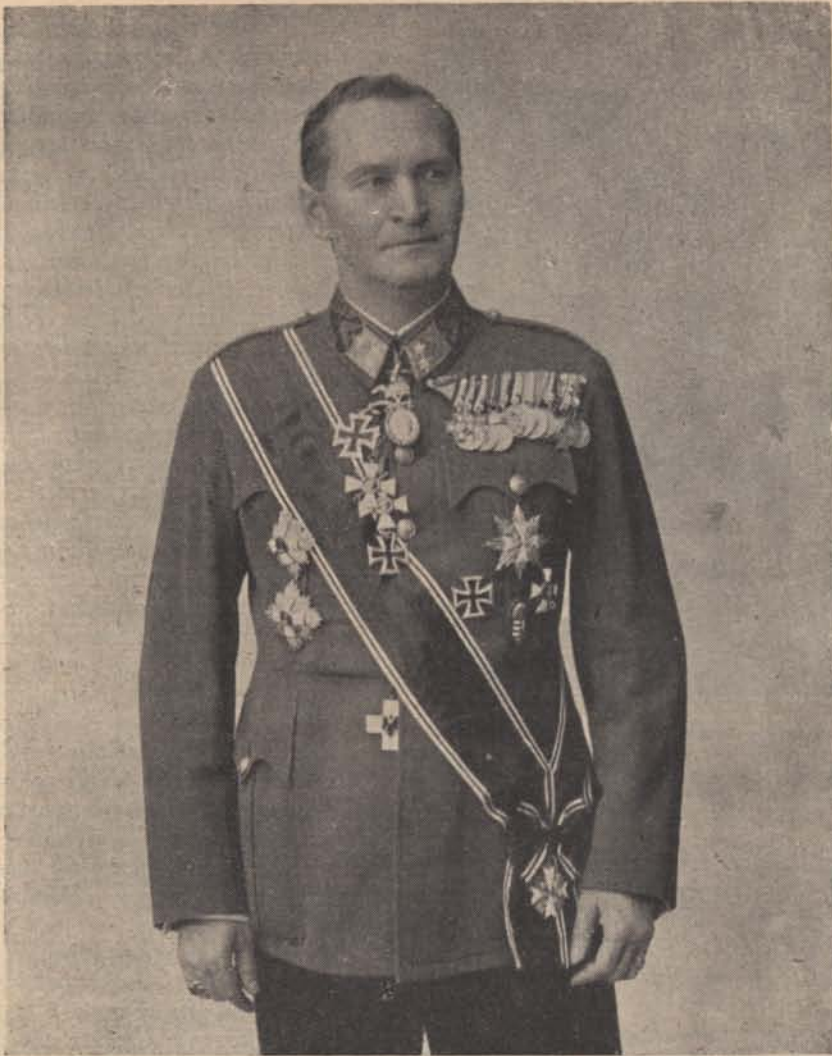
Eszembe jutott, hogy a csomag feladásának delutánján megjelent irodámban Groszman tejcarnokos és kérdezte tőlem, hogy a tejmintát feladtuk-e. Neki ugyanis alapos a gyanuja, hogy azt a vegyvizsgáló bizottság egy kissé vizesnek találja, mert mikor a járőr a tejeskannákat felbontotta, a szél egy kis havat fújhatott bele és abból neki kellemetlensége származhatik. Kérdezte, hogy nem lehetne-e visszahozatni a postáról és helyette a mostani tejből mintát venni. Közöltem vele, hogy ilyenre még csak gondolni sem lehet. Ebből és egyéniségéből arra következtettünk, hogy neki vagy valamelyik családtagjának része van az ügyben, legalább is olyan formában, hogy valakit megvesztegettek, hogy a csomagban lévő tejesüveget törje össze. Ez a valaki pedig nem lehetett más, mint a levélhordó, vagy más olyan benfentes, aki a csomagokhoz hozzáférhet. Így megalkotva a rendelkezésre álló adatokból a bűncselekmény képét, Németh Sándor őrmester és Nagy István csendőrből állott járőrt az ügy nyomozására kivezényeltem. Mint ellenőrző járőr a nyomozásban én is résztvettem.

Először a levélhordót kérdeztük ki. Eleinte szépítgette és kerülgette a dolgot, ami mindjárt gyanússá vált. Amikor pedig elébe tártuk, hogy a csomaghoz rajta kívül más nem fért, s hogy a csomag megbontásának és az üveg vésővel való áttörésének módjával is tisztában vagyunk, könnyeinek hullása közben elnyöszörögte, hogy Groszman feleségének felbujtására követte el a bűncselekményt úgy, hogy magához vett egy vésőt, a csomag egyik oldalán a papírt felszabta és a keletkezett nyíláson a vésővel az üveget átdöfte, amiért az asszonytól 100 pengőt kapott. A csomagot már úgy adta fel, hogy az üveg össze volt törve. Előadta a vésőt is.

Cselekményét Groszmanné is beismerte azzal, hogy ő tudta, hogy a tej vizes és félt, hogy férjét megbüntetik. A 2 gyanúsítottat levéltitok megsértése miatt feljelentettük a kir. ügyészséghez.

Tanulság okáért visszatérek arra, hogy a csomagot felbontó bizottság megállapítása szerint az üveg eltörését a fagy okozta. Ennek a feltevésnek szintén lehetett ugyan alapja, de gyakorlott csendőrésznek és szemnek gyorsan reá kellett jönnie, mint ahogyan reá is jött, hogy az igazi ok más. Az előzmények és a csomagban talált elváltozás világosan megmutatták a helyes utat, amelyen a gyanúsított egészen rövid idő alatt megkerült.

* A neveket megváltoztattuk (Szerk.).

vitéz lőtő dálnoki MIKLÓS BÉLA altábornagy,
a Kormányzó Úr Ő Főméltósága főhadsegéde és katonai irodájának főnöke.

Ejtőernyős vadászaton.

Tábori posta.

Borongós őszi szombat délelőtt volt. A bandavadász-különítmény kiképzéséről vonultunk be. A lakatanya udvarán egy szakállas, toprongyos zsidót láttam csendőrök őrizetében. Kérdésekre jelentették, hogy akkor nemrég hozták be Ch. községből és azt állítják róla, hogy ejtőernyős, amit a behozott ejtőernyővel bizonyítanak, bár ő mit sem akart arról tudni. Azt mondta, az nem az övé és nem is ért hozzá. Ment, ment egy darabig ez a tagadás, végül is azonban a szakállas — vallani kezdett.

Előadta, hogy 52 éves, végigharcolta a világháborút, mint cári szakaszvezető, azután belépett a kommunista pártba, később falujában a kolchos elnöke lett, majd egyik gyárban dolgozott. Itt érte a mostani háború. Egyik hadsereg kémelhárító iskolájába került, ahol több hónapon át folyt a kiképzése. Ilyen kémelhárító iskolával minden hadsereg rendelkezik és az a hadsereggel együtt mozog. Egyik visszavonulás során azt a feladatot kapta, hogy az arcvonalon szökjön át és falujában kezdje meg a partizán szervezkedést. Ezt a feladatát a magyar arcvonal ébersége miatt nem tudta

végrehajtani, az átszökés nem sikerült. Bevonult tehát újra a hadseregéhez. Közben a hadserege állandóan hátrált, ennek során ő a beszervezett embereit le-le hagyta partizánszervezkedés céljaira. Ezeknek figyelési feladatuk volt, melyet rádión kellett jelenteniük.

Szeptember végén többen azt a parancsot kapták, hogy a magyar arcvonal mögé ejtőernyővel fogják őket ledobni, ott feladatuk lesz az utánpótlási vonalak figyelése. Párnapos kiképzést kaptak, ismertették velük a szövetséges csapatok szervezését és azt, hogy feladatukat miként hajtásák végre. Ezután egyik napon gépkocsira rakták őket és elvitték egy távolabb eső repülőterre. Útközben felvettek még pár embert és nőt. Utolsó táborhelyükön megalakult a bevetendő csoport, melynek szervezete az alábbi volt:

1. Vezetője Tanja, 22 éves lány. Beosztva hozzá Dusa, 20 éves lány és a rádiós nő Lisa, 18 éves lány. Feladatuk volt K. község központtal, S. várostól É.-ra lévő utánszállítási vonalak figyelése és a hírek naponkénti jelentése. Ez a csoport október 7-én indult.

2. Vezetője Vali, 28 éves lány. Beosztva mellé a vallomásttevő, továbbá Iwan, 24 éves fiatalember és Low, a rádiós, 16 éves gyerek. Ezeknek a feladatuk volt S. várostól K.-re lévő utak megfigyelése, továbbá

egy visszahagyott tanítónővel az érintkezés felvétele, akinek a vasútvonal figyelése volt a feladata. Híreiket ugyancsak rádión kellett jelenteni. Indulásuk napja október 8-a volt.

3. Vezetője Alexiewits, 42 éves ember. Beosztva hozzá Pjotr és Wasilij, mind a kettő 16 éves gyerek. A rádiós nő Walja volt, 18 éves lány. Feladatuk S. várostól DK.-re lévő utak figyelése. Híreiket ugyancsak rádión kellett leadniok. Indulásuk október 9-re volt kitűzve.

Előadta még, hogy mindannviuknál hamis igazolvány volt, egymást is csak a fedőnevükön ismerték.

*

Ledobásukat a vallomásttevő a következőképpen adta elő: A repülőtérről egymotoros repülőgéppel indultak éjjel. Először Wali, a vezető és ő ültek gépbe és repültek a kijelölt helyre, ott először Wali ugrott, majd ő. Ezután a gép visszament a csoport másik két tagjáért. A találkozópontra Ch. község temploma volt.

A fenti egyénékről a részletes személyleírás kezünkben volt; az éppen szemleútra induló zlj. pk. úr a kiküldött őrségekhez magával vitte a személyleírásokat s így az egész területen megindulhatott a nyomozás.

Ez a nyomozás — mint itt minden nyomozás — nem volt könnyű. A helyi- és személyi ismeretek hiányossága, a lakosság összetétele, a nyelvismeret hiánya, a létszám, az ernyi feladat... nehezítették munkánkat.

Mégis néhány nap után D. községben elfogtuk a csoport másik két tagját. Így e csoportból már csak a vezető hiányzott. Az utána megtartott 2 napos razzia eredménytelen maradt. Oroszul is tudó néhány csendőrt orosznak öltöztetve és egy-egy megbízható orosz melléjük beosztva, folytattam a nyomozást. Ezek a csendőrök kapták a feladatot, hogy a környéket a fényképről és a személyleírások alapján ismert nő után kutassák át.

Közben a városban az említett tanítónő után indult meg a nyomozás. Ennek a tanítónőnek igen nagy szerepe volt, mert a vasútvonal figyelése teljesen őreá volt bízva. Sikert is a személyadatoknak látszólag

megfelelő nőt elfogtunk, aki tagja volt az ifjú kommunista pártnak és szervezésre kapott megbízást. Emberünk nem ismerte a nőt személyesen, de hallotta, mikor parancsnokuk csoportvezetőjét eligazította. A tanítónő kihallgatása folyamán tagadott. Ezután szembesítettem a vallomásttevővel, aki jelenlétemben adta fel egymásután a kérdéseket. A kihallgatás után — bár én nem voltam megbizonyosodva, hogy a tanítónő egyezik a megbízást kapott tanítónővel, — a nőt őrizetben tartottam, mert emberünk határozottan állította, hogy ő az.

Közben kézrekerült az első csoport egyik tagja, Dusa. Először nem akart beszélni, félt, de lassan megbarátkozott a helyzettel. Előadta, hogy félt beszélni, mert náluk kihirdették, hogy a magyarok és a németek megkínózzák a foglyaikat. Először is megmondta csoportjának rejtékhelyét, ahol Lisa, a rádiós nő tartózkodott. Így Lisa is kézrekerült. Előadták, hogy ők kényeszerítve vannak ezeknek a feladatoknak a végrehajtására. Ha kiindulási helyükön tagadják meg a parancsot, akkor ott lövik agyon őket, ha ledobásuk után nem végzik rendesen feladatukat, akkor szüleiket kínozzák agyon. Lisa imádja rádióját, hozzányúlni nem enged senkit, ő viszont nagy szakértelemmel megmagyaráz mindent. Igen értékes dolog is a rádió. Nem nagy, azonban 5000 km. hatótávolsága van, adó-vevő készülék, Morse-jelek adására is készítve. A rádiószolgálattal kapcsolatban előadja, hogy számjelkulcsokkal, chiffrel dolgoznak. Minden csoport más és más kulccsal van ellátva. Minden nap különböző időpontokban ad részükre a központ, majd ők adják le jelentéseiket. Kérésünkre kezébe fogja a Morse-billentyűt és pompás gyorsasággal kezeli.

Egy-két nap elteltével Sch. községben kihelyezett alakulatunk jelenti, hogy Juhász törzsrörmesterem a személyleírás alapján elfogta a 3. csoport vezetőjét és rádiós nőjét, ejtőernyőkkel és rádióval küldik be hozzánk.

Kihallgatásuk során semmi újabbat nem mondának. A vezető 42 éves, a vasúti munkások körében volt pártszervező. Rádiós nője 18 éves, őrmesteri rangja van. A Gorkij-i rádióiskolát végezte. Előadja, hogy ott rendszeres katonai kiképzés folyik, ismeri az összes gyalogsági

fégyvereket, már kezelte is őket, a főtantárgy természetesen azonban a rádióismeret. Az ejtőernyővel való ugrást sportból, már azelőtt is űzte. Feladatuk előkészítését egy Katja nevű női főhadnagy végezte.

Közben a katonai közigazgatást végző körzeta-parancsnokság elfogja az első csoport vezetőjét.

Most már alig hiányoznak páran. De újra berreg a telefon s Juhász törzsrőmester jelenti, hogy Sch. községben elfogta a 3. csoport egyik tagját, Pjotr-t, a másik tagja után folytatja a nyomozást. Még mindig hiányzik a második csoport vezetője és a harmadik csoport egyik tagja. Juhász törzsrőmester derék csendőr!

A körzeta-parancsnokság rendőrei is kitesznek azonban magukért és elfogják a második csoport vezetőjét, aki a legkiképzettebb volt és talán a legfanatikussabb. Kikérdezése során mindent beismer és tudja, hogy mi a sorsa. Hugának a búcsúzás alkalmával azt mondja, „a kötelességemet teljesítettem és büszkén halok meg.”

Kulifay László főhadnagy.

Egy érdekes szervezkedésről.

Ismételten halljuk: a KALOT ifjúsági szervezete itt is, ott is megkezdte munkásságát, Érden főiskola nyílt számukra; kulturális, gazdasági téren ezt és ezt az eredményt érték el a falvak világában, egyre erősödnek stb. Mi hát ez a szervezet? A csendőrt közvetlenül érdekelheti, hiszen körletükben vannak és működnek. Tudniok kell felőlük és — amint látni fogjuk, — bizonyára jó segítőtársakat fognak a szervezet tagjaiban nyerni a szolgálat minél eredményesebb ellátásában...

Megkértük a KALOT főtükárságát, tájékoztassa olvasóinkat a mozgalomról. Tollából a következőket közöljük:

Úgy kezdődött, mint az erdőtüz...

Az egyik fatörzs mellett életre kap a kicsi parázs, a szikra kipattan, a szikrától előbb az az egyetlen fatörzs borul lángra, aztán a lombok szárnyán száll a láng s később az egész erdő egyetlen tüztengerré válik.

Szegedről, az ellenforradalom fészkéből, pattant ki a szikra. A magyar lélek szikrája. Egy kised csapat tanyáról-tanyára járt s látva a magyar falu millió ajátbáját, kiadta a jelszót: *nem beszélni, hanem cselekedni!* Szervezetlenül élni annyi, mint fegyver nélkül harcolni.

Így indult el a *Katolikus Agrárfjúsági Legényegyletek* mozgalma. A mozgalom nőttön-nőtt s a falvakban dolgozó külön egyletek összefogó szervezete is megszületett, az egyletek országos titkársága. A mozgalmat erről a titkárságról egyszerűen KALOT-nak hívják: *Katolikus Agrárfjúsági Legényegyletek Országos Titkársága*.

A mozgalom meglátta, hogy a magyar jövőt, a magyar fiataliságot, tehát a falu legényeit kell megszervezni, ha egyöntetű felemelkedést akarunk. Ez a hatalmas munka azonban a lélek felkészültsége híján tengerbe esett vízcepp, szétfolyik és semmit sem ér. Az átfogó célkitűzések központi gondolata ez a rövid mondat lett: *Független Magyarországot!* A főgondolat négy ága, úgymond mondhatnók, a szervezkedés négy fegyvere pedig ez:

Krisztusibb embert!

Életerős népet!

Műveltebb falut!

Önérzetes magyart!

A Krisztusibb ember a vallásosabb ember. Szomorú tapasztalat ugyanis, hogy a múlt század liberálisizmusa most öntötte el a falut, falun most üli diadalmas torát az egyéni önzés, széthullott számtalan család, röviden: falun most a bűn van fölényben. Kell hát a vallás, kellene a legények szívéhez közel álló tevékeny papok, új vallásos élet pezsdüljön a gazdaságilag rendezett községben.

Igen, *gazdaságilag is rendet kell teremteni*. Az nem lehet, hogy annyi lendületes magyar ember, annyi mezőgazdasági termék és ipari kezdeményezés, amennyi külföldre vagy nem-magyarok zsebébe vándorolt eddig, továbbra is idegen érdekek szolgálatában álljon. De az sem lehet, hogy az úgynevezett európai példákat, Dánia vagy Finnország szövetkezeti rendszerét szolgálai utánnozzuk s ezen az úton próbáljunk felemelkedni. *Sajátosan magyar szervezkedés kell ide, a magyarság lelkéből lelkedzett, a magyarság viszonyainak megfelelő gazdasági felébredés*. Akarunk boldog Magyarországot. De magyarosan. Felemelkedünk. De nem utánozunk. *Életerős népet akarunk!* Az utánzás — halál.

Elgondolásunk eredménye, hogy a fővárosban eddig öt agrár kereskedelmi (kupecképző) tanfolyamot rendezett a mozgalom. Addig, míg mások népfőiskoláról beszéltek s közben még a kezdeményezés valóságáig sem értek, a KALOT összetoborozta a falu értelmes fiait és felvilágosította őket a pénztárkönyv, a biztosítás és az árurendelés rejtelmeiről.

De az erkölcsi élet nemesbülése és a gazdasági meg erősödés mit sem ér, ha nem halad vele párhuzamosan a műveltség fokozása is. Nem tagadhatjuk le a csillagot az égről. Nem tagadhatjuk, hogy a magyar falu az elemi iskola padjaiból kijutva alig vett könyvet a kezébe, vagy ha vett, a helytelenül vezetett sajtó mákonyát szívta magába s közben átgondolt és egységesen irányított népművelés részese nem volt. Ha az állam még törődött is vele, társadalmi úton, önszervezéssel és önszervezéssel vajmi keveset törődtek a legjobbak is. Megfelelő népi irodalom nincs, igazán falura való niasg nincs; helyesen irányított önképzés nincs. De van tudás-szomi, van érdeklődés a betű, a zene, a színdarabok és a tudományok iránt. *S ezt a műveltségvágyat ki kell elégíteni. Ha jól elégítjük ki, egyenes úton vezetjük a magyarságot, ha rosszul, végzetes hibát követünk el*.

Am a KALOT már eddig is jelentős sikereket könyvelhet el. Eddig 500 vezetőképzőtanfolyamon közel 50.000 legényt képzett ki. 2000 községben van szervezete s mindenütt tervszerűen irányított népi kulturmunkát végez. Öt év alatt 250 nagyobb seregszemlét rendezett, Budapesten Műsorközpontot állított fel, hogy megbízható előadási anyaggal lássa el szervezeteit. A téli hónapokban átlag naponta 14 faluba küldött kiválasztott és kidolgozott műsort. Három titkársága van: magyar, német és szlovák. Szervezés alatt áll a rutén titkárság. A német titkárság közlönye a Jungfront. Különben pedig most áll kidolgozás alatt egy nagyarányú *népkönyvtárakció*. Ime tehát, a műveltebb falu sem pusztá jelszó többé, folyik a munka...

Önérzetes magyar kell persze ahhoz, hogy ledobva minden kákán is csomót kereső előítéletet, átugorva a társadalmi szakadékokon, eltiporva minden egyéni önzést és a faluval szeretkező aszfalttudósok apró-cseprő érzékenységét, a mozgalom diadalmasan menjen e'őre. A mozgalom nem politikál, hanem vallásosabb falut, életerős népet, műveltebb falut akar! Ezért

alakította ki úgy a szervezeti hálózatot, hogy az országos titkárság a mogalmi élet összefogója, bezárója legyen. A Katolikus Agrárifjúsági Legényegylet minden faluban önállóan dolgozik, de egy-egy egyházmegye területén az egyházmegyei, az egész ország területén pedig az országos titkárság fogja össze a szálakat. A mozgalom nem a tetőn kezdte az építést. Előbb megásta a fundamentumot, azaz megteremtette a lelki és szellemi alapot, a műveltséget vagy legalábbis annak fokozottabb igényét; aztán a fundamentumra felhúzta a falakat, azaz megalakította a legényegyleteket s ezekre a falakra épül a tető, azaz az egyházmegyei és az országos titkárság.

Igy munkálkodik a mozgalom a magyar jelenen, hogy megteremtse a szebb magyar jövőt. Formaruhája a kék ing fekete nyakkendővel; jelvénye fehér zománcpajzs piros kardformájú kereszttel és aranyos búzalkalással, felette zöld mezőben a KAL jelzés; köszönet: Adjon Isten!

Hogy a Mozgalom társadalom- és államépítő, bizonyítja a honvédelmi miniszter rendelkezése is. A m. kir. honvédelmi miniszter ugyanis az alábbi leiratot intézte a honvéd hadtestparancsnokságokhoz.

Az 1939. II. t.-c. 13. §. (2)-ben megengedi, hogy a 18. életévüket be nem töltött leventekötelesek vallásos egyesületeknek tagjai lehessenek.

Tudomásul vétel végett közlöm, hogy a katolikus Legényegyletek Országos Titkársága (röviden K. A. L. O. T.) irányítása alatt álló, az egyházfőhatóság és a m. kir. belügyminisztérium által is jóváhagyott alapszabályokkal rendelkező agrárifjúsági egyesületek, a törvény által megengedett, vallásos egyesületek közé sorolandók. A leventék tehát ezeknek az egyesületeknek tagjai lehetnek, amelyek alapszabályszerű célkitűzései teljesen azonosak a levente egyesületekével.

Fentiek alapján az intézményt vezető, irányító katonai hatóságok és szervek ne akadályozzák a szóban levő egyesületek működését, hanem az intézmény érdekeinek szem előtt tartásával igyekezzenek, a levente egyesületek és agrárifjúsági egyesületek működése között összhangot teremteni.

A KALOT dolgozik, mert használni akar. A nemzetrontó irányzatok felé azt mondja, amit Széchenyi mondott 1842-ben az Akadémián: „Lenyesik szárnyaimat, lábamon járok, levágják lábamat, kezemen fogok járni; kitépik kezemet, hason fogok mászni. Csak használhassak!”

A bírói hatalmat az ősi alkotmány szerint a király gyakorolta. Ez abban nyilvánult, hogy a király személyesen is bíraskodott, később nagybírói és más bírói közegek segítségével. Az 1791 : 12. t.-c. azonban a bíraskodást már kivonta a király közvetlen befolyása alól.

Legutóbb a király jogköre az igazságszolgáltatás körül a bírák kinevezésében, az igazságszolgáltatást illető főfelügyelet gyakorlásában, bíróküldésben, a kegyelmezés jogában és abban állott, hogy a bírói ítéleteket az ő nevében hozták. Ma ezeket a jogokat a kormányzó gyakorolja, azzal a különbséggel, hogy a bírói ítéleteket a Szent Korona nevében hozzák (1930 : 34. t.-c.), a felelősségre vont minisztereknek kegyelmet pedig csak a törvény adhat. (1920 : 17. t.-c.)

Régen a közigazgatás és a bíraskodás az alsó fokon nem volt egymástól elválasztva. Ezt az 1869 : 4. t.-c. valósította meg.

Lócsiszárok, tekergők.

Írta: ROVÁS RÓVÓ.

Ritka ember, akinek valami szenvedélye nincs. Egyik kártyázik, a másik kocsmázik, a harmadik szenvedélyes dohányos, van, aki bélyegeket gyűjt, van, aki az agarakért él-hal és van, aki a lovak szerelmese. Ez az utóbbi szenvedély nemes sporttá lesz, ha olyan emberen lesz úrrá, akinek a módot is megadta az Isten hozzá. De mit csináljon az, aki ló nélkül nem élhet, ezenkívül olyan lustasággal verte meg az Isten, hogy ha egy kis meleg van, még pislogni is restell, s olyan gégével áldotta meg, hogy örökösen szomjas, — mondjam-e, hogy nem vízre, — ezenkívül olyan becsvágygyal, hogy a valóságot hazugsággal kell kipótolnia, hogy úgy fessen a dolog, mint ahogy ő szeretné, ha festene. Az ilyen ember lótolvaj lesz, amíg fiatal és lócsiszár, ha megöregszik.

Itt van például mindjárt a vén Róka Pali. Nem hiszem ugyan, hogy a pap annakidején erre a névre keresztelte volna, ha ugyan megkeresztelte valaki, inkább veres haja után ragadt rá a szép Róka-név. Nagy a gyanúm, hogy a valódi nevét ő maga sem tudta. Háza nincs, földje nincs, istállója nincs, egy szál takarmánya nincs, így látható, hogy csak zsellér ember, de nem gyalogzsellér, mert lova, szekere, szolgálja van, de még milyen! Magáról azt állítja, hogy fiatal korában csikós volt a Hortobágyon és kocsisa Debrecen városának. Ez azonban nem biztos. Biztos ellenben, hogy lólopásért jó egynéhányszor ült Vácon is, Illaván is.

Róka Pali a cigánysor mellett lakott, egy düledező viskóban, aminek az ablaküvege ujságpapírból, az ajtója zsákdarabból, a kéménye pedig feneketlen, ócska vederből volt. Bútorzata a jeles laknak egy vasháromláb, egy lóitató veder és két fakanál, ezenkívül a földön két zsup szalma és egy keshedt guba volt, amely utóbbi tárgyak az ágybelieket „markirozták”. Még egy nagyobbacska cserépfazék tette teljessé a lakberendezést, amelyben a háromlábra állítva, ritka esetben főzni szokott a gazda. A lakáshoz úgy jutott Pali bátyánk, hogy a gazdája ott hagyta, mert a cigányszomszédságot megunt, így a bérbe vigyáznia kellett volna neki a házra. Rendes körülmények közt azonban a jeles lak üresen állott, mert a gazdája vagy „fubar”-ban volt, vagy az Ábrók kocsmájában tanyázott. Ez utóbbi eset volt a gyakoribb. Itt lopták a drága nyári napokat Paszinóval, a szolgáljával és nagy tisztelőjével, Mezei Kukuróval.

Róka Palit már tudjuk, kicsoda, csak még azt nem, hogy hosszú, lecsüngő bajusza volt, szája mindig tele volt bagóval, kalapjának a teteje fel volt szakadva, ruháján a zsinórokat, amelyek valamikor szép füzérekbe voltak szedve, most már csak pár szál avas cérna tartotta imitt-amott. Mezei Kukuró, akinek főfoglalkozása az orvhalászság volt, mellékfoglalkozásként a tyúktolvajságot gyakorolta. Mint „jobb ember”, pantalló nadrágot és Ferenc József-kabátot viselt, „Leichte schuhé”-val, amit a gyakorlatozó bakáktól lopott még tavaly. Ezenkívül kémeri kalapot, gémtollal. Nagy kár, hogy a felsorolt tisztas ruhadarabokat más emberek már előzőleg elnyűtték. E miatt gazdájuknak csak mérsékelt leiganciát kölcsönöztek. Zsebórája is volt Kukurónak, de csak akkor ketyegett, ha elébb jól megvárta, így ezt csak az előkelőbb megjelenés kedvéért viselte.

A harmadik személy, Paszinó, oláh szolgálfiú volt, akinek hetenkint más-más helye volt, megáldva ret-

Benrovsky

tenetes restséggel és irtózatos étvágyal. Azt hiszem, hogy azzal, hogy Róka Pali szolgája volt, mindenki tisztában van vele, hogy ki lehetett ő, bár csak olyankor szolgált Róka Palinál, ha másutt nem volt állásban. Ilyenkor egy hétre hét nap volt a bére.

Mezei Kukuró eladta a halat a zsidóknak és így három nadályragasztóban három meszely pálinkát tetetett az asztalra, amit áhitattal nyeltek. A pálinka megoldotta a Róka Pali nyelvét és beszélni kezdte a debreceni kocsis korabeli virtusságokat. Érdekes történetek voltak, csak hazugságok, de mi, gyere-

kek, a kocsmajtón be-bekukucskálva úgy hallgattuk, mint a kinyilatkoztatást.

— Mikor József főherceg Debrecenbe jött látogatóba, én vittem ki az ötösfogaton a Nagyerdőre, — kezdte az öreg. — Mind az öt ló táncolva ment végig a Péterfia-utcán, két lábon, mert a karomnál fogva húzták a hintót. Mikor a főherceg leszállt, sajátkezűleg dugott egy szivart a számba és azt kérdezte: „Van-e valami kívánságod, fiam? Egy kis takaros birtok kell-e, vagy pénz, vagy arany, most szólj!” — Nem kell semmi, — mondtam, — csak addig legyek az ötösfogat

kocsisa, amíg nekem tetszik! — Meg is parancsolta a polgármesternek, hogy míg én élek, más kocsis nem lehet. Ma is én volnék ott, ha az ember a dicsőséget is meg nem únná sokára.

Most ismét megragadták a poharakat és lehúnyt szemmel, átszellemülve, nagyot húztak belőle. Róka ezután folytatta:

— Hát egyszer meg „hortobágyi csikós koromban“ hogy jártam. Nagy „ítélet“ jött, felkapok a lovamra, hogy elvágtsassak a vihar elől. Hát a villám nem egyenesen belém akar csapni! (Hej, de nem lett volna kár érte!) Mikor megláttam, úgy elugrattam, hogy csak a lovam farka perzselődött meg!

Még több mást is összehazudott Debrecenről, ami Paszinóban is felébresztette a jó emlékeket, tehát a nadályragasztóból való egyakarátú szippantás után beszélt:

— Debrecen szip város megvan, bizom! Szógtaltam én ott az egy zözvegyasszony! Hajajaj! Ettem a sok zsiros piritus kenyir! Ittam a sok zsir! Pirozs vótam! Kővér vótam! Ujuj, de erőzs is ám! Hoztak az a félvika korpa! Tettik a Ruca kocsmá közepin! Senki nem felbirta emelni! Én csak odamentem, felfuvódtam magamt, oszt úgy megcsináltam: Pfuuh! Félvikába korpa nem maradt! Bizony Isten, vakuljak meg! Nahát!...

De Mezei Kukurót sem a kutya fiadzotta:

— Hallgassanak csak kendtek, mi történt ma velem! Megyek az utcán, valaki utánam kiált: Édes Mezei úr, egy pillanatra kérném! Megállok, hát uramfia, kit látnak szemeim: a nagytiszteletű úr volt, istók uccse! Tessék velem parancsolni, édes nagytiszteletű úr! Dehogy is parancsolok, édes Mezei úr! Csak azt akartam megmondani, hogy irigyelem kendet, édes Mezei úr! Miért, édes nagytiszteletű úr? Azért a gyönyörű szép bariton hangjáért, amivel olyan szépen énekel minden vasárnap a karban, az Úr legnagyobb dicsőségére, édes Mezei úr! Szinte megresteltem magamat a nagy tisztességtől.

Kukuró itt leereszkedőleg nézett két társára, akiket nyilván soha nem érhet ilyen nagy tisztesség. Pedig hát nem éppen így állott a dolog, mert messze elkerülte ő a nagytiszteletű urat, ha meg'á'ta. És nem is találkozott ő a nagytiszteletű úrral csak két évvel ezelőtt, egy szép májusi éjszakán, a nagytiszteletű úr tyúkjában, amikor is a nagytiszteletű úrnál kétcsövű vadászpuska volt, felhúzott ravasszal, a kocsisa pedig a villanylámpát tartotta rá. Kukurónál pedig egy zsák volt és a zsákban négy leghorn, meg négy orpington vartyogott. Ezek hozták rá a nyavalyát Kukuróra, a vartyogásukkal. Míg él, mindig is sajnálja, hogy ki nem tekerte a nyakukat, — dehát Bumi zsidónak vitte volna, annak meg nem kell, akármilyen szép is a tyúk, ha nem a sakter végja el a nyakát. Ő pedig pénz dolgában meg volt szorulva! Hat hónapot ült érte Váradon, mert a bíró azt mondta, hogy visszaeső.

Közakarattal ismét nyakaltak egyet, azután Mezei Kukuró a „gyönyörű szép bariton hangján“ eldalolt egy nótát, hogy a kellemetlen emlékeket elhesegesse magától. A nagytiszteletű úr udvarán ugyanis megint remek leghornok és orpingtonok kaparnak, bár van ott egy pár kopasznyakú is, ami tyúk magáért, ha kopasz is a nyaka. De mégse! Az tréfla a zsidónak, a fene essen a belibe! Csak mondjuk meg az igazat: Kukurónak valóban gyönyörű hangja volt, s ki fudja, ha valahol Pesten születik és jár iskolába, tyúktolvaj és orvhalász lett volna-e? Tény azonban, hogy most az volt. Énekel:

Eletemnek víg óráját töltöm a kocsmába!

Innét visznek angyalok a fényes mennyországba!

Azt mondják majd az angyalok odafenn a mennybe:

Uram!

Ezeket a jó borivó embereket vegyük kegyelembel!

Míg a lócsiszár ilyen előkelően kocsmázott, a két lovára a jó Istennél más nem vigyázott. Igaz, nem is kellett azokra vigyázni, mert akármilyen tilosba, kárba bementek is, senki nem hajtotta be őket, mert úgyis tudta, hogy senki soha ki nem váltja. Másrészt meg a két ló a viláért sem ér annyit, mint ami kárt tettek. Meg az is biztos, hogy Róka Pali azonnal a doktor Szipoly Izsó köz- és váltó-ügyvéd kezébe adná a dolgot és ugyan kinek van kedve Róka Palival perelni? „Koldussal perelsz, mankót nyersz!“ Tudja ezt a közmondást az Érmelléken mindenki.

Mikor estefelé Róka Pali szolgástól hazafelé balagott, a bendője korgott mind a két tekergőnek.

— Csak legalább volna valamink, amit pénzzé tehetnénk! — mondta Róka Pali.

— Úgy szép a szegénység, ha semmi sincs! — vigasztalta őket a mezőkerülő, aki egy kopott szűrben, hóna alatt nagy bottal, jobb kezében nagy karaj kenyérrrel, a Róka Pali portája előtt „kanyarodott“ kifelé a mezőre. A kenyérből nagyokat harapott és a balkezevel veres szilvát dugdosott kötényéből a szájába, amit a kenyérhez emésztőnek evett.

— Apáddal csúfságoj! — szidalmazta Róka Pali a kerület, de a józüen falatozó ember láttára elcsordult a nyála az éhségtől. Szolgájához, a jó Paszinóhoz fordult hát, parancsot adva neki:

— Vedd a lapátot meg a fazekat, gyerünk a Kékesre csikászni! Éhen döglök itt meg az ember, ha nem segít magán! Azt a fergeteges ezit-azát ennek a kutya világnak! — S megindultak a Kékes nevű holt Berettyó-ág felé, amelynek poshadt iszapjában kígyónagyságú csikok nyüzsögtek. Ezeknek a délutáni álmát zavarta meg a gyalázatos Paszinó, aki anyaszült mezetenre vetkezve, a lapáttal beleállt az iszapba és a lapátot mélyen belemertve, messze kivágta a parra az iszappal együtt a benne lustálkodó hosszú csikokat is, amelyek sziszegtek és örült evickelésbe kezdtek a gyepen. Volt is rá okuk, mert Róka hosszú karóval a kezében várta őket, s legott lecsapott rájuk, ha nem ugrándoztak elég gyorsan és időt engedtek neki, hogy megcélozhassa őket a karóval. Közben ordított a póruljárt csikokra:

— Ne ugrálj! Aki kegyelmezte a kutya anyádat! — s olyat csapott az evickélő csik mellett a gyepre, hogy csakúgy rengett bele a föld. Hogy azután nem találta el, vérbe fordult a szeme és még egyszer céiba vette:

— Lassabban, hé! A fergeteges nemjóját a kígyó fajtádnak! — Most azután eltalálta, s a csik annyira megjuhászodott, hogy meg tudta fogni. A lefülelt csikokat a cserépfazékba hányta, ahol azok egymás körül tekergözve keresték a szabadulás útját, mindhiába. Mikor tele lett a fazék, gyorsan lépkedtek vele hazafelé. Ott a sövényből lopott rőzséből tüzet raktak a ház elé, a háromláb alá; erre rátették a cserépfazekat, amiből a csikokat előbb kiöntötték az itatóvederbe, azután, mikor az itatóvederben egy kissé meglötyköltek őket, egyenkint visszahányták a cserépfazékba. Mindezek után a tűz mellé guggolva bámultak a fazékba, lesték, mikor főnek meg annyira, hogy megéhezzék őket. A legelőn malacra, libára vigyázó gyer-

mekek és asszonyok köréjük sereglettek és viháncolva nézték a vacsorafőzést. Különösen az nyerte meg a tetszésüket, hogy a csikokból a belet sem lökték ki.

Mikor azután az egyik csík a forrósdni kezdő vízben kinyájában felvetette magát, Róka Pali, abban a hitben, hogy már megfőtt és ezért a víz vetette fel, derékon kapva kirántotta a fazékból és gyönyörködve a jó két araszos csikban, enyelegve bízta:

— Na, sétáljon csak kend befelé, régen várják ott már kendet! — S bevette a csík fejét a szájába, hogy leharapja. Csakhogy a csík még élt és nem akart a fejétől megválni. Mikor tehát érezte a Róka Pali fogát a nyakában, vad evickelésbe kezdett a farkával, hogy a vén latornak csattogott a két pofája.

— I-hi-i-ci-ci-ci!! — sziszegett a csík kinyájában és a farkával a vén tolvajnak majd kiverte a szemét.

— Hüüüj!!! Aki teremtette a kutya fajodat! — káromkodott Róka a nem várt inzultusokra, s két marokra fogta a veszettül hánykolódó csikot, fogával megszorította, azután csavarta, a fejét harapta lefelé, topogott a harci lázban, közben a csík farka örülten kalapált.

Nem bánom, ha oroszlántejet szoptál, de megesszék! A „teremtisit“ a kutya anyádnak! — Ezt inkább morogta, mint mondta, mint mikor a kuvasz eszi a hörcsögöt, amelyikkel előbb életre-halálra megvívott. Leharapta a csík fejét és azon módon elevenen megette. Paszinó hasonló módon elbánt egy másikkal. Mire megfőttek volna, megették őket, a gyermekek, asszonyok nevetgélése közben. Azután bementek a viskóba, magukra teregették néhány szennyes rongyukat, s gazda és szolgálja aludták az igazak álmát. A csikkel kitömött bendők jóvoltából szépeket álmodtak: a gazda a villám elől ugrott el a Hortobágyon, a szolga pirított kenyeret evett és zsirt ivott a debreceni özvegy-asszonynál.

A két ló pedig a legelő élökerítésén belopózott egy lucernaföldre és élte világát. Mindkettő sovány, vén dög volt, egyik szürke, magas, a másik pej és alacsony. Értékük egyenlő lehetett a hasukat beborító bőr értékével, mert a hátukon a bőr úgy össze volt pocsékolva, hogy a sintér nem tudta volna levenni róla csak imitt-amott. Állatorvosi iskolák részére felbecsülhetetlen értéket képviseltek volna, mert egyesítették magukban az összes lóbetegségeket, nyavalyát és roszaságot. A szürkét Zsankának, a pejt Fáninak hívták.

Doktor Kenő Mór egyetemes orvostudor, nemi és bőrgyógyász, orr-, fül-, gége- és szemspecialista, gyermek- és nőgyógyász, — hamarjában több nem jut eszembe, mik voltak még felsorolva a lakása falára kiakasztott üvegtáblán, — vendéget kapott Budapestről. Nejének a testvére látogatta meg, aki egyszersmind testvére volt doktor Szípoly Izsó köz- és váltóügyvédnek is. Özvegy Taub Sománé, született Szípoly Málcsi volt a vendég neve, a súlya pedig 120 kilogramm. Mikor Málcsi ő nagysága legjobban nyaralt, táviratot kapott valahonnan a Balalon mellől, hogy valaki sürgősen és tárt karokkal várja. Ezért gyorsan fuvarost kellett volna fogadni, aki őnagyságát elvinné a jó 12 kilométerre lévő vasútállomásra. Bejárta az egész falut a szolgáló, de aratás lévén, fuvarost nem kapott. Így jutott eszébe doktor Szípoly Izsó köz- és váltóügyvéd úrnak az ügyfele, Róka Pali. Ahhoz küldte tehát a szol-

gálóját, hogy fogadja meg, az Ábrók kocsmájában biztosan megtalálja.

— Fogok, lelkem, azonnal fogok! — mondta Róka Pali a szolgálonak, mikor az megmondta, miért kereste fel. — Mondd meg a méltóságos asszonynak, fél óra se telik bele, már repül az állomás felé! Paszinó! Kend meg a szekeret, fogd be a jószágokat, a nyavalya álljon az oldalodba! — Most Ábrókhöz fordult:

— Egy meszelyt ide! Azonnal megadom, ha a „fuvar“ megkapom! — Ábrók kimérte az italt, s egy vas-tag plajbásszal beírta a könyvbe. Róka pedig behajtott és elloholt.

Csakugyan, egy félóra mulva ott állott a „fuvar“ a dr. Kenő Mór egyetemes orvostudor, stb., stb. lakása előtt. Belefogva a Zsanka, meg a Fáni, csak éppen nem nikkelt kulcsos szerszámmal. Na igen! A hám két-két csalánzsákból állott, amelynek egyik-egyik vége együvé volt kötve valami istrángfélével. Az egyik zsák azután a ló szügyére, a másik pedig a marjára esett, mikor ráhúzták a lóra, azután az istrángokkal a hámfákhoz kötötték őket. Kantár, kötőfék nem volt. Ostor sem. Tudniillik hosszúnyelű kisbaltával hajtották őket. A gyepelő madzagból volt. A bakon Róka Pali ült. A kaszfarban szénaülés várta a magas vendéget. Dél tájban volt az idő, a nap perzselt. Pöcsikék és legyek ezrei rajzottak körül a két gebét, amelyek erősen kopóztak. vagyis a fejüket le és fel lóbálták, a farkukkal pedig sebesen csápoltak, hogy a sok közül valamennyi legyet elriasszanak. — A szekeret is érdemes megnézni: a négy tráfon kívül semmi vas nem volt rajta. Gúzzsal volt minden része egymáshoz erősítve. Gúzzból volt a löcskarika, a sarogyalánc, a hámfatasli; gúzsokkal volt a ráf is a kerekre erősítve. Egyik felől a sallangóban egy kéve rakottafavessző lógott, ha a szekér bárhol tört vagy szakadt, Róka Pali leszállott, megguzsolt egy szál vesszőt és egymáshoz fogta azokat a részeket, amelyek el akarták hagyni egymást. A gúzsvesszők vége mindenfelől kiállott, s a kerekhez ért, ezért mikor a szekér megindult, úgy ketyegett, mint mikor a csintalan gyerekek úgy futnak el a léckerítés mellett, hogy vesszőt szorítanak hozzá.

Egy alkalommal, mikor Róka Pali a fogattal Ábrók zsidónak portékáért volt Váradon, a nagypiacon kovács és kerékgyártó mesterek csodájára csődültek a szekérenek. Egyik meg is kérdezte:

— Mondja kend, bátyám, hol lakik az a mester, aki ezt a „mi a fenét“ megszerkesztette? — de közben mindegyik fuldoklott a röhögéstől.

— Tán ilyet szeretne kend is csinálni? — kérdezte Róka Pali.

— Szeretnék, bátyám, szeretnék! De Isten az atyám, akkor sem tudnám a párját megcsinálni, ha karóba húznának!...

Hát ez a szekér állott készen, hogy Málcsi őnagyságát eltránszporálják rajta. Mikor meglátta, elfintortotta ugyan az orrát:

— Megbír ez engem, bácsi?

— Meg!

— Biztos?

— Biztos! Tíz mázsát hoztam tegnap is rajta Ábróknak, — hazudta. — Csak üljön fel egész nyugodtan. A kövér zsidóasszony megnyugodott, feltápáskodott. Mikor elterült a szénaülésen, a tengely ropogott alatta. Kifeszítette tarka-barka, fodros napernyőjét, elbúcsúzott dr. Szípoly Izsó köz- és váltóügyvéd-, valamint dr. Kenő Mór egyetemes orvostudor-, stb., stb. és

b. családjaiktól, nagy csókokat cserélt, „agyó“-ket és „pá“-kat mondott, s még mindig feléjük integetve, kiadta a parancsot:

— Mehetünk!

Tehát Róka Pali kihúzta a sallangóból a hosszúnnyelű kisbaltát, megmarkolta a nyele végét, balkézével megrángatta a gyepőlőszárat jelképező madzagot, jobbkezével megforgatta a feje fölött a kisbaltát, s mikor már úgy érezte, hogy eléggé lendületbe jött, keményen lecsapott vele a Zsanka hátára, közvetlen utána pedig a Fániéra. A zsidóasszony sikoltott. Róka Pali ordított:

— Gyü-ü-ü-ü hé-é-é!!! Zsanka, Fáni! Ne bocsásd! A tagadóját a kutya anyátoknak! — Ezután újabb csapások és minden csapás után újabb és cifrább káromkodások következtek. A zsidóasszony pedig egyre hosszabbakat és egyre kétségbeesettebbeket sikoltott, s lekushadt a kasba, mert a balta foka veszedelmesen közel keringőzött a levegőben a homlokához.

A lovak azonban megmakrancosodtak. Ha Róka Pali egyetlen végignyujtott, az ugyan nekiugrott a „hámnak“, de a másiknak eszébe sem volt, hogy indítson. Parancsot adott hát Róka Pali hú csatlósának, Paszinónak, hogy hozzon valahonnan egy karót, hogy egyszerre vágassanak végig mindkét gebén, hátha így valahogy megindulnának. Ekkor már asszonyok, gyermekek, cigányok, tekergők, zsidók sereglettek a fogat körül. A zsidók zajongva méltatlankodtak, a többiek viháncoltak. A nagytiszteletű úr méltatlankodva zárta be az ablakot, hogy ne hallja a Róka Pali elkárhozását. Dr. Szípoly Izsó köz- és váltóügyvéd és dr. Kenő Mór egyetemes orvostudor, stb., stb. teljes létszámú családjaikkal sáptóztak Róka Palira, szidalmazták, hogy álljon meg, tudniillik a baltázással. Közel menni nem mertek, mert Róka Palinak már vérben forgott a szeme. Megvolt rá az oka: a Zsanka meg a Fáni gyalázatos makrancoskodása miatt veszni készült a jó fuvar. Ebbe pedig nem akart belenyugodni, míg mód van rá és úgy gondolta, hogy még van. Ezért veszélyes lett volna megközelíteni.

És ekkor az utca végén két csendőr tűnt fel. Mikor ezeket Róka Pali meglátta, se szó, se beszéd, ott hagyott gyepelőt, hámot, kisbaltát, fuvart és aló: vesd el magad, leugrott a szekérről s rohant a faluból kifelé, neki az erdőnek, Paszinó pedig utána, s hogy ijedtében a hozott karót elfelejtette letenni, aki nem tudta részletesebben az ügyet, azt hihette, hogy Rókat kergeti a karóval. — Róka tudta, hogyha a csendőrök kézbe kapják, tíz napig a szolgabíró fogdájában fog nyaralni, oda pedig nem vágyott, mert már többször próbálta. Gyenge volt ott a koszt. A szolgabíró hajduja főzött, annak pedig a főztjét szívből utálta. (Volt is miért utálja: két hétig egyhúzámban este-reggel-délben sóban-vízben főtt disznóborsó, — ki a fene ne unna arra.) Másrészt igaz, hogy a szegény hajdu sem traktálhatta a semmirevaló népséget napi 8 fillérből kürtöskaláccsal meg libapecsényével, mikor úgy illett, hogy ebből valamiéskét még el is sikkasszon.

Mire a két csendőr odaért, dr. Kenő Mór egyetemes orvostudor stb., stb. Málcsi őnagyságát bevitette a műtőjébe, s mialatt a többi hozzátartozó odakint karban óbégatott, elhessegette a gutaütést, amely már kacérkodni kezdett vele és újból lelket injekciózott bele.

— A jó Isten rendelte ide az urakat! — zajongtak a zsidók a báméskodók hahotázása közben. — Fel kellene azt a gazembert akasztani, de előbb elevenen meg-

nyúzni! Ne említsétek ezt, tudják azt az őrsvezető urak, mit kell az ilyen disznóval tenni!

Előkerült Málcsi őnagysága is. Még mindig kapkodta a levegőt, mint a hízott liba. A melle zihált, a két tokája és arca lilaszínben játszott.

— Te Isten! — méltatlankodott a csendőrök előtt, — ilyet megérni egy úgynevezett kultúrállamban! Tudják az urak, hogy a halál torkában voltam! Váj mir! Azt hittem, ott halok meg! Direkt célozta a fejemet, pedig hátra sem nézett!!

A két csendőr csendes derűtséggel írta fel, amit ilyenkor fel kell írni ahhoz, hogy Róka Pali mégis a szolgabíró hajduja főztjét egye az állatkinzásért vagy két hétig. Azután ellépkedtek. A velük volt bakter vígan magyarázta nekik a Róka Pali viselt dolgait.

Róka Pali és a szolgálja ezalatt megkerülte a falut és a lakásukon sietve kapkodták magukra a betyárbutort.

— Siess Paszinó, a tüzes istennyila csapjon beléd! Nyakunkon a csendőrök! Két hétre kiköltözünk az erdőre, addig majd csak elfelejtik. A lapátot, fazekat itt ne hagyj! Kilátás van rá, hogy két hétig csíkon élünk! — Disznó nehéz volt a zsidóné, rányomta az oldalt a kerékre, így befékeződött, azért nem bírta a ló! Akkor vettem észre, mikor leugrottam!

A bakter azután a cigányokkal húzatta haza a szekeret. A lovakról pedig leszedette a hámot és elcsapta őket, mint az Isten a legyet. Hiába, régi szolga volt, érzeke volt a jó közigazgatáshoz.

Vallomások fogolyszöktetésről.

(Pályázatunk anyagából.)

A lefegyverzésen kívül nincs nagyobb **szégyene** a csendőrnek, mint mikor a fogoly megszökik tőle; elmondják ezt a következőkben megtörtént esetek szereplői, bajtársak, akik egyéni megcsúfoltságuk mellett a testületet ért sérelem érzetét hordozták magukban mindaddig, míg a fogoly ismét megkerült. Ha megkerült... s ha nem: a bíróság joggal ítélkezett szigorúan, a falu jogosan érezte azt, amit megengedni nem szabad, azt, hogy a csendőr eszén, éberségén, kötelességérzetén, összértékén hiba esett! Van-e csendőr, aki ezt megengedheti?

Amiket alább a bajtársak elmondanak, **oktatás, intés, jól jegyezze meg** magának mindenki. **Keresse meg** mindenki azokat a hibákat, amiket a járőrök elkövettek, tanuljon azokból, úgy a bajt könnyebb lesz elkerülni.

8.

Beküldte: **Gonda András** tiszthelyettes (Ungvár).

Fiatalabb csendőr koromban bajtársaimtól hallottam az alant írt esetet.

Régen történt. Abban az időben még nem volt rendszeresítve az összekötőtiszt úr hivatala a főkapitányságnál és a fogolykísérő járőrök részére, Budapesten fogolyszállító gépkocsi nem állott rendelkezésre. Egy alkalommal egy Weisz Ernő nevű zsidót kellett Budapestre kísérni. Az volt a bűne, hogy önhatmulag egy 50 koronáról szóló postai takarékbetétkönyvet 500 koronára javított ki. Járőr egyik tagja sem járt azelőtt Budapesten. Nevezett zsidó önként felajánlotta szolgálatait, hogy járőrt elvezeti a fogházhoz. Fogház helyett azonban a Rákóczi-út közelében

egy ház elé vezette a járőrt és ott megállt. Megállása után azon kérelemmel fordult a járőrhez, engedje meg neki, hogy a házban lakó sógornőjétől búcsút vehessen. Kérését járőr teljesítette. Megindultak a sötét lépcsőházban az emeletre. A járőr figyelmeztetése ellenére Weisz annyira sietett a lépcsőn, hogy amikor a járőr az első emeletre megérkezett, már csak a hült helyét találta. Rövid haditanács után a járőrtárs a második emeleten, a járőrvezető az első emeleten megkezdtek a keresést. Előzőleg abban állapodtak meg, hogy a kiindulási helyen találkoznak. A keresés eredménytelenül végződött. A járőrtárs a kapott parancs szellemében megindult az első emelet felé. Azonban nem vette észre, hogy ő a ház másik oldalán ment az első emeletre úgy, hogy amikor az első emeletre ért, a járőrvezetőt nem találta ottan. A kapualjába ment, ott sem találta. Kinézett az utcára. Teljesen ismeretlen helyen volt. Megnézte a házzámot, nem egyezett. A ház két utcára átjáró-ház volt!...

Ugyanezt tette a járőrvezető... Belyongott az is ide-oda. Végre is egymásra találtak. Elhatározták, hogy a rendőrségre mennek.

A rendőrségre való megérkezéskor a járőrvezetőt összehozták a sors egy ismerős detektívvel, aminek az lett a következménye, hogy pár óra leforgása alatt 4 vagy 5 Weisz Ernő nevű egyén elő lett vezetve.

Ezek közül egyik Weisz Ernőre ráfogta a járőrvezető, hogy ő szökött meg tőlük. És — minden tiltakozása ellenére — elfogását kijelentette, megbilincselte. Megindultak a fogházba. Hivatalos időn jóval túlhaladott időpontban érkezvén, a foglyot minden „panasz és sérelem nélkül“ a fogházörrmester vette át.

A budapesti szereplésnek itt vége szakadt. A bevonulás alkalmával a jelentés panasz és sérelem nélküli átadásról szólt. De — ami késik, az nem múlik. A titok hamarosan kiderült. Úgy hiszem, az utazási okmányok meg sem érkeztek az illetékes gazdasági hivatalhoz, amidőn váratlanul megérkezett a százados úr, kinek jelenléte fényt vetett a turpisságra.

Ilyen eset még nem történt és olyan súlyos eltévelyedés volt, amiért mindkét bajtárs eltávolított.

Érdemes volt?

9.

Beküldte: *Békési István* csendőr (Ugod.)

Gépszij lopások ügyében nyomoztam, a gyanúsított hasonló bűnök miatt a győri fogházban „ült“. Engedélyt kértem az ügyészségtől, hogy foglalkozhassak vele. Nagyon kihívóan beszélt. Horváth H.-nak hívták. Tagadta, hogy a szíjakat ellopta volna. 7-én reggel visszautaztam Győrszentiván községbe, hol sértettnek a szíjakat bemutattam. Azokban rögtön a sajátjára ismert. Átvettem a községi elöljáróságtól jegyzék alapján és Győrbe utaztam a sértettel, ki a szíjakat magával hozta. Horváthnak bemutattam a szíjakat, beismerte, hogy azokat ő adta el, de azt hazudta, hogy azokat egy előtte ismeretlen egyéntől kapta. Felismerés végett kikértem az ügyészségtől Horváthot, aki mikor tudomására adtam, hogy kiviszem a helyszínre, elkezdett gondolkodni és azt mondta, hogy határozottan azért már nem állítja, hogy nem volt-e tényleg a lopások színhelyén. Majd egyszer csak kijelentette, hogy „ha én loptam volna el, akkor sem ismerném be, mert akkor statárium volt és akkor felakasztának“. 7-én, 13 órakor indultam Győrből és 21 órakor érkeztem Ugodra. Innen 22 órakor indultam tovább a gyanúsítottal, hogy reggelre az egyik

helyszínen legyenek és gyorsan végezve, újra Ugodra kíséressen. Egyik községbe érkezve, járőrtársamat utasítottam, hogy álljon meg az utca közepén a vezető láncot fogva, én félreléptem az éjjeliőrrel kb. 8-10 méterre és érdeklődtem tőle, hogy a bíró hol lakik, mert bizalmi egyénekre lenne szükségem. Egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy járőrtársam elkezd szaladni és azt kiáltja, fogják meg. Az éjjeliőrrel eltöltött idő kb. 2-3 perc volt. Azonnal futottam én is. Láttam, hogy a gyanúsított szalad felém. Rákiáltottam, hogy a törvény nevében álljon meg, mert agyon lövöm! Horváth azonban megfordult és közvetlen a mellette levő Tapolca vizébe ugrott. A víz ahol beleugrott — csak másnap láttam, kb. 3 méter mély lehetett. Horváth átúszott a túlsó partra még pedig — a víz alatt. Padló volt a vizen áttéve, azon átszaladtam és vártam, hogy Horváth talán előbúvik a víz alól. A víz körül nagy nádas terül el, abban források. Hallgatództam, hogy a nádás nem zörög-e, de nem hallottam semmit, Az éjjeliőrt azonnal utasítottam, hogy keltse fel a bírót és az idősebb leventék közül legalább 15 főt, hogy zárják körül a nádast. Azonnal előfogatot vettem igénybe — éjjel volt, távbeszélőt nem vehettem igénybe — és behajtottam Pápára. A rendőrséget megkértem, hogy ha a gyanúsított megjelenne — könnyen felismerhető, mert rabruhában volt — fogják el és értesítsenek, Tapolcafőn tartózkodom. Pápán több rokona lakik Horváthnak, feltehető volt, hogy valamelyikhez bejutni próbálkozik, hogy ruhát cserélhessen. Ezután azonnal visszahajtottam Tapolcafőre és reggelig razziaztuk a nádast és környékét. Reggel felhívtam a vaszari őrsöt, mert gyanúsított édesanyja az ő őrskörletükhöz tartozó Takácsi községben lakott. A vaszari őrsről azt az értesítést kaptam, hogy az előbb értesítették őket távbeszélőn, hogy Takácsi községhez tartozó egyik pusztán van egy fehérruhás idegen, ki azt mondta, hogy most szökött meg Romániából, csurom-víz a ruhája és ott szárogatja magát.

Kértem Tapolcafőn két kerékpárt és azonnal indultunk a tettes elfogására. Mikor a pusztára érünk, ott azzal fogadnak bennünket, hogy gyanúsított kb. 2 órája már elment és azt mondta, hogy Vaszaron lakó barátjához megy. A vaszari járőrrel találkozáva elhatároztuk, hogy bemegyünk Takácsi községbe, mert csakis oda érhetett el ilyen rövid idő alatt. Takácsi községbe érkezve megkértem a vaszari járőrt, hogy ők menjenek be gyanúsított anyjához, mert esetleg minket megismer a fia, ha ott benn van és esetleg öngyilkos lesz. Járőr bement, érdeklődött, de azt a feleletet kapta, hogy a fiát már régen nem látta. A vaszari járőrrel megbeszélve elhatároztuk, hogy délután kidoboltatjuk, hogy mindenki nézze meg a szalmakazlát és pajtáját, mert feltehető, hogy gyanúsított valahova elbújt és csak majd estére jön elő. Aki megtalálja, azonnal jelentse a községvezetésnek. Mi addig még kimentünk a hátrába a kertek alatt elhelyezett tengeriszár kupacokat átkutatni. Az átkutatás után elmentem Marcaltó községbe, mert lehetségesnek gondoltam, hogy gyanúsított esetleg arra menekül. Alig hogy Marcaltó községbe értem, a községi elöljáróság értesített, hogy telefonáltak, azonnal menjek vissza Takácsiba, mert megkerült Horváth gyanúsítottunk. Azonnal kerékpárra ültem és siettem vissza. Mikor visszaértem, láttam, hogy megvan az én Horváth szökevényem. Sokat ért a kidoboltatás. Az egyik gazda jelentette, hogy az udvarán elhelyezett szalmakazalban van valaki. A vaszari járőr

azonnal a helyszínre ment és Horváthot elfogta. Átvettem a járőrtől Horváthot, kezeit hátrabilincseltem és bekísértem Pápára a szárnyparancsnoksághoz. A további nyomozás már rendben lefolyt, Szombat-helyről a nyomozó alosztálytól kijött polgáriruhás nyomozóval együtt hamarosan végeztünk és másnap visszavittem a győri kir. ügyészséghez.

Gyanúsított a kikérdezés során előadta, hogy mikor a Tapolca vizén átúszott és én a nádasban kerestem, ő ott feküdt a nádasban egy forrásban, a fejére nádat hajtott, hogy meg ne lássam. A terepet teljesen ismerte. Előadta továbbá, hogy olyan bilincset nem ismer, melyből a kezét ki ne húzná, mert neki vastagabb a keze-szára, mint a kézfeje. Ezt bebizonyította szakaszparancsnokomnak is, ki szintén megbilincselte.

Az utasítás mindenre gondolt, a csendőr is gondoljon az utasításra (azaz, hogy: tudja azt jól) s akkor semmi baj. Csodálatos lenne, ha ezen az éjszakán megszülettem volna?

10.

Beküldte: Lantos János II. tiszthelyettes, (Miskolc.)

...Ha olvasni tudna a csendőr a fogoly gondolataiban, soha sem szünné meg a legéberebben vigyázni!...

(Cs. L. 1942. évi 2. számából.)

A nagybaracscai őrs 1930. év tavaszának egyik napján az esti órákban távbeszélőn jelentette a szegedi nyomozó alosztályhoz, hogy Ringeisz Andrásné csátaljai lakost és háztartási alkalmazottját ismeretlen tettes a délutáni órákban, valószínűleg baltával agyonverte.

A nyomozó alosztálytól az ügy nyomozása végett néhai Péntes István tiszthelyetessel én lettem kivevényelve.

A helyszínelés, illetve házkutatás során előtalált váltók kb. 10 egyén kikérdezését tették szükségessé.

A váltóadósok között volt Neumann István, nős, helybeli lakos, gazdálkodó is.

Az adósok kikérdezése semmiféle eredménnyel nem járt. Neumann kikérdezésénél azonban feltűnt annak zavaros viselkedése. Tekintettel arra, hogy nevezett személyével kapcsolatban semmit sem tudtam, a kikérdezését abbahagytam; az volt a szándékom, hogy személyét illetően kissé tájékozódok. Neumannnak kijelenttem az őrizetbevételét és átkísértem azon szobába, ahol egy járőr felügyelete alatt a többi kikérdezendő egyén tartózkodott.

Amikor Neumannt bekísértem a szobába, a járőrt hangosan figyelmeztettem, hogy nevezett a további intézkedésig felügyelet nélkül a helyiséget el nem hagyhatja.

A járőr azonban úgylátszik belefáradt az egyhangú szolgálatába, vagy pedig megfeledkezett a Szut. 539. pontjának rendelkezéséről, mely meghatározza a „Fogoly“ kifejezés fogalmát.

Az előbbi helyemre való visszatérésem után kb. 20 percre, az utca felől jövő nagy kiabálásra lettem figyelmes. Az udvarra kijöve hallottam, hogy a járőr Neumannt felügyelet nélkül kiengedte a W. C.-re, az pedig az alkalmat kihasználva megszökött, végigrohant a községen, ki, a határban levő apja tanyája felé.

Azonnal intézkedés történt a tanya felé eső szomszédos őrssel szemben, hogy egy kerékpáros járőrt ve-

zényeljen ki, Neumannt a járőr fogja el és kísérje a csátaljai község házára.

A járőr Neumannt az apja tanyáján elfogta és a parancs szerint a község házára kísérte.

Másnap a területileg illetékes nagybaracscai és az ugyancsak jelen lévő bácsbokodi öpk. azt a parancsot kapta, hogy Neumannt kísérik végig azon az útvonalon, amerre az előző nap futott és az útmentét vizsgálják át, hogy nem dobott-e el valamit és az apja tanyáján az esetleg ott elrejtett bűnjelek előkerítése végett tartanak házkutatást.

A baracscai öpk. járőrtársa a helyi viszonyokkal ismerős egyik alárendeltje volt. A három főből állott járőrrel volt még egy községi rendőr is mint bizalmi egyén, aki ugyancsak szuronyos puskával volt felfegyverkezve.

A járőr Neumannt az indulás előtt utasításszerűen megbilincselte, fűzőláncot tett rá, a mikénti viselkedésre figyelmeztette, fűzőláncal a járőrtárs kezében — elindultak.

A járőrtárs — ma már tiszthelyettes — így mondta el nekem az ezután történeteket:

A foglyot a baj megtörténteig fűzőláncnál fogva ő vezette. Mellette haladt a községi rendőr, a két öpk. pedig (mindkettő nyugdíjban van), talán 10 m-re lemaradva, utánuk ballagtak. A kapott parancs szerint az útmentét „kutatták“, de közben megvitatták a gyerekek iskoláztatását és azt is, hogy melyiküknek még mennyit kell szolgálniok.

Közvetlenül a dűlőút mentén egy gémeskút volt és „Cs—23“ ide vagy oda, a helybeli járőr egyik tagja sem tudta, hogy a kútnak rossz a kávája. A fogoly azonban úgylátszik tudta, sőt valószínű, hogy éppen a rossz kútkáva miatt vezette arra a járőrt. Amikor a menet a kúthoz ért, Neumann kirántotta a fűzőláncot a járőrtárs kezéből, egy oldalugrással és már benne is volt a kútban.

A kút vödre le volt húzva és Neumann pontosan beleugrott, mire a vödör leszakadt az ostorfa pedig felszaladt.

A járőr tagjai, természetesen pillanatok alatt a kútnál voltak és abba lenézve látták, hogy a fogoly áll az alig hasigérő vízben. Az ostorfát a járőrtárs gyorsan lehúzta és azon szavakkal, hogy: „Szepe, fogd meg!“ biztatta a foglyot a fa megfogására. A „Szepe“ azonban az ő sváb dialektusában felszót, hogy: „Nem fokom, nek akarok halni!“ Hogy bebizonyítsa, miszerint nem tréfál, nyomban le is bújt a víz alá. A járőr tagjai láttak még néhány zavaros buborékot a víz felszínén és a Szepe a kettős gyilkosság titkát magával vitte a — kútba!

A járőr a szomszéd tanyáról létrát, kötelet hozott, annak segítségével a kútból a hullát kihúzták és kocsi-val bevitték a községbe.

Az esettel kapcsolatban megjegyzem még, hogy az utasításban előírva ugyan sehol nincsen, de ha a járőr veszélyes foglyot fűzőláncon vezet, ajánlatos a láncot a csendőr kezére, de talán inkább a derékszíjra hurkolni. Ha a leírt esetben a járőr így járt volna el, a szökés, illetve öngyilkosság nem következett volna be.

(Folytatjuk.)

Orosz-, Német- és Franciaország után, a háború előtti Magyarországnak volt Európában a legnagyobb kiterjedésű természetes víziút hálózata.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Biztosítási család nyomozása.

Írta: * * *

1913—1917. évig Erdélyben a hunyadmegyei Kudzsir községben szolgáltam, mint őrsparancsnok. 1916. évben, a hónapra és napra még nem emlékszem, egy reggel megjelent az őrsön Neumann Izidor algyógyi lakos és feljelentette, hogy kudzsiri lakásába betörtek és ruha-, fehér- és ágyneműt loptak el. Neumann előadta, hogy állandó lakása Algyógyon van, de ideiglenes lakást Kudzsiron is tart fenn, mert az egyik kudzsiri koresma az övé, csak bérbe van adva és egy pénzügyminiszteri rendelet megköveteli, hogy annak, akinek koresmaengedélye van, a községben lakással is kell rendelkeznie. Ezért egy bérelt lakást tart fenn Kudzsiron, amelyben csak olyankor tartózkodik egy-egy napra, ha havonta Kudzsirra jön a lakbért beszélni. A lakásból, záratlan szekrényből a következő ingóságok tűntek el:

2 drb vadonatúj selyempaplan és paplanlepedő, 4 drb ágylepedő, 2 rend ruha, 3 rend férfi- és 3 rend női fehérenemű, 6 drb törülköző, 3 drb asztalterítő, 6 drb szalvéta és 6 személyes kinaezüst evőeszköz készlet. Az ágyból 2 drb használt paplan- és paplanlepedő, három ágyszerítő, továbbá 6 drb tollpárna huzattal tűnt el.

Előadta még, hogy azelőtt egy héttel járt a lakásban és akkor még minden megvolt, de a feljelentéstétel reggelén, midőn lakására érkezett, látta, hogy az utca felőli ablak egy szeme be van törve, a szekrényből és az ágyból minden ki van szórva a szoba közepére és a felsorolt tárgyak hiányoznak.

Kérdésemre Neumann előadta, hogy a lakás ingóságai betörés ellen 1500 koronára voltak biztosítva az egyik hazai biztosító intézetnél.

Két előjáró jelenlétében Sorosán János népfőlkelő póteszendőrrrel azonnal a helyszínére siettem és ott a következő helyzetet találtam:

Az utca felőli ablak egyik szeme ki volt törve. Az üvegdarabokat, az ablak alatt, a virágoskertben találtuk. Az ablak nem volt bezárva. A puhatalajú virágoskertben az ablak alatt nyom vagy egyéb elváltozás nem volt.

Az ajtó és zárja sértetlen volt. Azon erőszak nyomát, vagy sérülést nem találtunk. A szekrények nyitva, az ágyak feldúlva voltak, tartalmuk pedig széjjel szórva a szoba padlóján hevert.

A betört ablaküveget vizsgálva feltűnt, hogy a szobában csak igen kis mennyiségű üvegszilánk hevert az ablak alatt a padlón. A nagyobb üvegdarabok és szilánkok zöme mind odakint volt a virágos kertben.

Tudtam, hogy a sértett havonta csak egyszer szokott Kudzsiron megjelenni és hogy a lakásban

évente csupán egy-kétszer végeznek nagyobb takarítást. Az ablak párkányát részletesen megvizsgálva láttam, hogy az ablakdeszkát megszakítatlan vastag porréteg fedi, az ablakdeszkát és ablakkeretet ugyancsak megszakítatlan pókhálók kötik össze. Ebből megállapítottam, hogy az ablakon senki sem mászhatott be. A szoba többi ablaka, mennyezete és padlója is sértetlen volt. A padlás tapasztását mindenütt egyenlő vastag, érintetlen porréteg borította.

Mivel az ablak összetört üvegdarabjainak nagyobb része a virágos kertben volt és csupán néhány kisebb szilánk hevert a szoba padlóján, megállapítottam, hogy az ablakot belülről, a szobából törték ki. Az ablak kitörésének tehát nem lehetett az a célja, hogy valaki kívülről a szobába juthasson. Hogy az ablakon nem történt bemászás, azt egyrészt a nyomok hiánya a virágoskertben, másrészt az ablakdeszkán lévő porréteg és pókhálók sértetlensége bizonyította.

Mivel az ajtó is zárva és sértetlen volt, arra a megállapításra kellett jutnom, hogy a lakásba senki idegen nem jöhetett be, miért is színlelt betörésre kellett gondolnom. Neumannt őrizetbe vettem.

A nyomozást erőlyesen folytattam és először is azt igyekeztem tisztázni, hogy az ellopottnak jelzett ingóságok egyáltalán megvoltak-e. Kipuhaltam azt az asszonyt, aki mint bejárónő, Neumann kudzsiri lakásán alkalmilag takarítani szokott. A bejárónő előadta, hogy Neumannnak csak 2 drb párnája, 2 viseltes paplanja, ezekhez való huzatja, néhány törülközője, 1 hálóinge, 1 asztalterítője és 1 rend kopott ruhája volt a lakásban. A feleségének sem ruháneműje, sem lehéreneműje nem volt a lakásban. A 6 személyes kínai ezüst evőeszköz készletet sohasem látta.

Most már biztosra vettem, hogy Neumann a betörést biztosítási családi szándékkal színleli. Csak még azt kellett megállapítanom, hogy a színlelt betörést Neumann saját maga, vagy pedig valamely általa felbujtatott más egyén követte-e el. A nyomozás szálai a Kudzsirtól 5 km. távolságra fekvő Felkenyérre vezettek, ahol az állomáskezelőtől megtudtam, hogy Neumann előző este a felkenyéri vasútállomáson Algyógy felől jövet leszállt a vonatról. Hogy onnan hova ment, azt az állomáskezelő nem tudta megmondani. Az algyógyi őrs távbeszélő megkeresésemre megállapította, hogy Neumann a feljelentést megelőző nap délután jött el Algyógyról Kudzsirra. Neumann ezekkel szemben feljelentésének megtétele alkalmával azt állította, hogy ő aznap reggel jött el Algyógyról és a kudzsiri vasútállomáson szállott le.

Az eddig sértett most már gyanúsítottá vált. Neumannt gyanúsítottként kikérdeztem. Előbe tartam bizonyítékaimat. Neumann először tagadással próbálkozott, de midőn kijelentettem, hogy kénytelen leszek őt a királyi ügyészségre kísélni, ha tagadása mellett továbbra is megmarad, meggondolta magát és heismerte, hogy a betörést biztosítási családi szándékkal ő színlelte. Segítőtársa nem volt. A biztosítási összeg felvételét eddig még nem kísérelte meg. Neumannt ezután szabadon bocsátottam és a kir. ügyészséghez feljelentettem. A bíróság biztosítási család kísérletéért, illetve a hatóság félrevezetéséért 2 havi fogházra ítélte.

A biztosítási család elkövetőjének a helyszínt — a nyomozás félrevezetése érdekében — mindig be kell állítania. A jószándék ilyen irányban mindig meg is van, de a hozzáértés rendszerint hiányzik. A tettes itt is kitörte az ablakot, de arra már nem gondolt, hogy azt ne belülről, hanem kívülről tegye, hogy eltávolítsa a pókhálót és megszakítsa a porréteget. Arra sem terjedt ki a figyelme, hogy az ablak alatt elmosódott lábnyomokat idézzen elő. Ezek azok az úgynevezett „helyzethibák”, amelyekkel ilyen eseteknél a gyakorlatban mindig találkozunk. Csak meg kell találni őket.

Biztosítási család gyanúja esetén mindig meg kell állapítani, hogy az ellopottnak vagy elégettnak jelzett értékek valójában megvoltak-e, ha igen, a csaló nem helyezte-e azokat előzőleg biztonságba?

Nem új fogása az a bűnözőknek, hogy bűnös útjaik alkalmával nem a tett színhelyének vasúti állomásán, hanem óvatosságból valamelyik szomszédos állomáson szállnak ki, vagy szállnak fel a vonatra. Erre minden nyomozásnál gondolni kell.

HALOTTAINK

Kovács József, szegedi V. kerületbeli csendőr október 16-án Budakeszin meghalt. Hajduszoboszlón temették el. 1931 július 1. óta szolgált a testületben. Kitüntetései: Erdélyi és Délvidéki emlékérem.

Lehoczky János, budapesti I. kerületbeli fvsz. ahadnagy október 31-én Budapeszen villamosbaleset következtében meghalt. Budapesten temették el. 1921 február 24. óta szolgált a testületben. Kitüntetései: 2. oszt. ezüst vitézségi érem, Koronás ezüst vitézségi érem a vitézségi érem szalagján, Háborús emlékérem, I. oszt. leg. kat. szolgálati jel, Erdélyi emlékérem, Osztrák háborús emlékérem.

Dezsényi János, budapesti I. kerületbeli csendőr november 3-án Budapesten meghalt. Tekenye községben temették el. 1941 április 15. óta szolgált a testületben. Kitüntetései: Erdélyi emlékérem.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Bóné Károly törzsörmester (VIII. ker.), 1912—1935-ig szolgált,

Döbörhelyi József tiszthelyettes (III. ker.), 1907—1934-ig szolgált,

Farkas János I. tiszthelyettes (II. ker.), 1898—1924-ig szolgált,

Jani Márton tiszthelyettes (VI. ker.), 1907—1925-ig szolgált,

Jerzsabek Sándor tiszthelyettes (I. ker.), 1905—1924-ig szolgált,

Vajda Sándor tiszthelyettes (IV. ker.), 1906—1918-ig szolgált,

Zsigmond István törzsörmester (I. ker.), 1909—1923-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

HIREK

Kinevezések. A Kormányzó Úr Ő Főméltósága dr. vitéz **Damasy Farkas** vezérőrnagyot a m. kir. csendőrség felügyelőjének helyettesét és szolgálati állása alól felmenteni és vitéz **Poltáry Vilmos** vezérőrnagyot erre az állásra, vitéz **Szabadhegyi Ferenc** vezérőrnagyot és vitéz **Temesvári Endre** ezredest a m. kir. csendőrség felügyelője mellé beosztott tábornoki állásra, **Mátray Ferenc** ezredest a honvédelmi minisztérium 20. osztályának vezetőjévé, vitéz **Halmy József** ezredest a budapesti csendőrkerület, **Szilády Gyula** ezredest a debreceni kerület parancsnokává kinevezni méltóztatott.

Kitüntetések. A harcoló honvéd hadtest parancsnoka a Kormányzó Úr Ő Főméltósága által reá átruházott hatáskörben, a legfelsőbb Hadúr nevében, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért **Dobos György** alhadnagynak, **Pongor Sándor** őrmesternek és **Csányi József** csendőrnek a **Magyar Bronz Vitézségi Érmét** adományozta. **Hadsereg parancsnoki dicséző elismerésben** részesültek: **Fehér László** őrm. és **Cs. Nagy Sándor** cső. Valamennyien a 108. hadtáp zászlóalj állományába tartoznak.

Dicséret. A debreceni VI. kerület parancsnoka **Gál István II.**, vitéz **Tarczali János**, **Németh Sándor I.** őrmestereket és **Pap Károly** csendőrt okirati-, **Lendvai József** őrmestert, **Kocsis Antal** és vitéz **Virág József** csendőroket nyilvános-, a marosvásárhelyi X. kerület parancsnoka **Nagy Jenő** őrmestert és **Siklósi János** csendőr nyilvános dicséző elismerésben részesítette; a 2. honv. páncélos hadosztály parancsnoka **Süveges Géza** prb. csendőrnek okirati dicséző elismerését fejezte ki.

A siófoki víziórs a Királyi Magyar Yacht Clubtól a következő levelet kapta: A magyar királyi vízcisndőrség tekintetes Parancsnokságának Siófok. A KMYC vitorlášhét befejezése után Clubom elnöksége részéről melegen köszönöm a tek. Parancsnokság megértő támogatását, mellyel versenyünk sikerét közreműködésével előmozdítani szíve-

sek voltak. Ez a nagyszabású sportesemény úgy sikerülhetett, hogy mindig élvezhettük szíves segítségüket és támogatásukat. Fogadja a t. Parancsnokság hálás köszönetünk kifejezését. Hazafias üdvözléssel: Dr. Ugron Gábor s. k.

Adomány. A szentesi szárnyparancsnokság és legénysége az ősi céllovászeten 47 pengő adott össze, a harc-téren küzdő honvéd bajtársak javára. Az összeg a Magyar Vöröskereszt Egyesület útján jutott el rendeltetési helyére.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok:

A székesfehérvári II. kerületben: Kiss József tiszthelyettes és Csete András próbacsendőrként együtt 20 P; *a szombathelyi III. kerületben:* Karós Ferenc csendőr, Németh Lajos II. próbacsendőrként együtt 20 P 60 f., Marosvári István törzsrőrmester, Kocsis Károly próbacsendőrként együtt 48 P 10 f.; *a pécsi IV. kerületben:* Bató Elemér őrmester, Márvány Ferenc csendőr együtt 24 P 85 f.; Tóth József csendőr, Rieza János próbacsendőrként együtt 66 P 38., Horváth Gyula tiszthelyettes, Szamos György csendőr együtt 436 P, Lorányi Vilmos alhadnagy, Szele Lajos csendőr együtt 6 P 98 f.; *a szegedi V. kerületben:* Felföldi József őrmester, Bori Mátyás csendőr együtt 5 P, Okéri csendőrőrs 25 P, Váradi József őrmester, Kiss Károly próbacsendőrként együtt 9 P 93 f., Szabaras István csendőr, Falusi János próbacsendőrként együtt 20 P, Varga István törzsrőrmester, Borszéki Antal csendőr együtt 26 P 22 f., Gál István és Dombóvári Gyula törzsrőrmesterek együtt 2 P 74 f.; *a debreceni VI. kerületben:* Tölgyesi Ferenc őrmester 3 P, Tarcsi Ferenc csendőr 30 P; *a miskolci VII. kerületben:* Szekrényes Pál törzsrőrmester, Megyesi Kálmán próbacsendőrként együtt 3 P 60 f., Adám Sándor próbacsendőrként 8 P 42 f., Solymos József őrmester, Juhász Barnabás próbacsendőrként együtt 3 P 70 f., Kálmánchelyi Sándor tiszthelyettes 43 P 01 f., Nyeste Mihály őrmester, Markos Miklós csendőr együtt 4 P 96 f.; *a kassai VIII. kerületben:* Kovács János őrmester, Szolnoki Jakab próbacsendőrként együtt 7 P 94 f., Tölgyes János és Kádár András törzsrőrmesterek együtt 6 P 94 f.; *a kolozsvári IX. kerületben:* Felföldi Lajos csendőr 2 P 48 f., Lőrinc József próbacsendőrként 2 P 47 f., Varju László csendőr 5 P 73 f.; *a marosvásárhelyi X. kerületben:* vitéz Tóth Adám őrmester, Bari Zsigmond csendőr együtt 20 P, Pintér István őrmester, Nagy János V. csendőr együtt 159 P 50 f., Kötél Sándor próbacsendőrként 50 f., Székely József tiszthelyettes, Bakai József törzsrőrmester, Schitz János próbacsendőrként együtt 6 P., Bősze József csendőr 2 P 50 f., Rimóczi István csendőr, Kovács Jenő próbacsendőrként együtt 4 P 96 f., Csonka János törzsrőrmester, Vázar Mihály próbacsendőrként együtt 2 P 50 f., Sikiódi János, Boros István csendőrök együtt 6 P 68 f., Soltai Mihály csendőr 3 P 32 f., Molnár József törzsrőrmester 1 P 67 f., Harmati József csendőr 2 P 92 f., Madaras Zoltán csendőr 2 P 91 f., Szabados József törzsrőrmester, Barabási Márton csendőr együtt 4 P 96 f., Szabó János tiszthelyettes, Keresztesi Lajos csendőr együtt 2 P 50 f. tettenérői és feljelentői jutalékban részesültek. A jutalékokat valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Fegyverhasználat. A máriapócsi őrs állományába tartozó Megyesi Lajos csendőr és Csatárfalvi János prb. csendőrből állott járőr, vásárugyeleti szolgálatban, Nyirbátor községben november 12-én Török János és Török Sándor nyírmeggyesi lakosok — a járőr ellenük tett előző intézkedése miatt — bosszúból megtámadták. Járőr a támadók ellen szuronyfegyvert használt. Török Sándor a bal karján és mellén, Török János a jobb karján 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. Megyesi csendőrt a támadók bal arcán karmokkal könnyebben megsértették. Támadókat a nyirbátori őrs elfogta.

Csendőrségi Közlöny. Szabályrendeletek. 43. szám. Csendőrlégénység utazása gyorsvonaton. Katonadijszabás felemelése. Vidéki különdíj felszámítása. Bácskutatpusztai őrs áthelyezése Gunaraspusztára 44. szám. A Kormányzó Úr Ó Főméltóságának 1942. évi október 21. napján kelt legfelsőbb elhatározása a katonai érdemeket szerzett egyének kegyelemben részesítéséről. Mosóper ellátás szabályozása a csendőrségnél. Fegyvermesterek kirendelése. A m. kir. csendőrség rangosztályba soroló havidíjasainak, legénységi állományú egyéneinek és polgári alkalmazottainak háborús külön munkatálya és a családi pótlék újabb megállapítása. Légvédelmi készség idején a közúti közlekedés biztonságának előmozdítása.

Börcsök Péter
őrmester,

a pestszenterzsébeti gy. tan-
alosztályánál a járőrvezetői
iskolát elsőnek végezte.

Soós Lajos
csendőrként,

a makói gy. tanalosztályánál
a járőrtársi iskolát elsőnek
végezte.

Ajándéku! küldtünk valamennyi parancsnokság és hivatal részére 1—1 1943. évi csendőrnaptárt. Az őrsök példányait az osztályparancsnokságokhoz szállítottuk ki.

Országos Tiszti Tudományos és Kaszinó Egyesület előadása; 1942 december 11-én (pénteken): „Hadászati helyzetkép a háború 4-ik évének küszöbén.“ Vétített képekkel. Előadó: vitéz Adonyi Ferenc vk. őrnagy.

Megszöktek a foglyok! A dunapataji őrs állományába tartozó Szabó György csendőr és Vasvári József prb. csendőrből állott járőr őrizetéből november 7-én a csavargásért elfogott 18 cigány közül 16 megszökött. A csáktornyai őrs egyik járőrtől — az őrs által sorozatos csalások miatt elfogott Tompa Benjámint kispesti lakos — november 15-én kísérés közben Nagykanizsa közelében a robogó vonatból kiugrott és megszökött.

Nyugalománnyú csendőr altiszt, aki a gyümölcsös kezeléséhez ért, 15 holdas gyümölcsösben (Sárospatak közelében) megegyezés szerint elhelyezést nyerhet. Érdeklődni levélben vagy személyesen. Cim: Bárczy Dezső csendőr szazados Ungvár. Csendőriskola.

Ki tud róla? Boros István 1917. évi balásfalvi születésű volt próbacsendőrként, aki 1941 augusztus 7-től 1942 január 1-ig a felsőzsuki őrsön szolgált és onnan leszerelve ismeretlen helyre távozott, keresi a felsőzsuki csendőrőrs. Közgazdálkodási vagyonszerzés a felsőzsuki őrsön átveheti. — Özv. Lukács Jánosné szül. Kovács Róza 1893. évi születésű világháborús hadiözvegyet fontos ügyben keresi Németh T. Béla prb. csendőr Borsodnádásd. Aki tud valamit keresettekről, közölje a megadott címen.

Eladó jókarban levő, a szabályoknak minden tekintetben megfelelő, végig báránybőrrel bélelt kopony. Lovas csendőröknek szigorú télen igen jó szolgálatot tenne. Cim: Tóth Sándor törzsrőrmester. Dés. Csendőrlaktanya.

SZEMÉLYI HÍREK.

Kinevezések. *A szombathelyi III. kerületben:* Szabados Molnár Lajos alhadnagy szakaszparancsnokká; *a budapesti I. kerületben:* Kovács Sándor III., Gombás Gyula, Monostori Mihály, Kadas Mihály, Szatmári József II., Csapó Sándor I.; *a szegedi V. kerületben:* Mezőbánci-Nemes Domokos, Varró József, Bán Gyula, Gulyás Sándor, Fodor János, Pap Mihály, Havasi János, Molnár-Bödi József, Szabados Sándor; *a kassai VIII. kerületben:* Karikás György, Zétényi Mihály, P. Tóth János, Jeges János, Boros László, R. Lengyel Péter, Farkas Ferenc I., Sáfár Pál, Várnagy István II., vitéz Pásztor Gábor tiszthelyettesek őrsparancsnokká; *a marosvásárhelyi X. kerületben:* vitéz Molnár Sándor tiszthelyettes külső alcsoportvezetővé, kinevezettek.

Diszerelem odaitelése. *A szombathelyi III. kerületben:* Németh István VI. svz. tiszthelyettes; *a pécsi IV. kerület-*

ben: Domonkos Gyula alhadnagy és Zsemberi Miksa irodai tiszthelyettes részére a m. kir. honvédelmi miniszter úr 35 évi hű szolgálatokért a **Diszérmet** odaítélte.

Elöléptek. A budapesti I. kerületben: törzsrörmesterek: Böröcz György, Takó Ferenc, Balla József, Szabó István IV., Dénes Pál, Dombrádi Imre, Radványi Béla, H. Nagy Menyhért; *a szombathelyi III. kerületben:* Iván József, Almás Ferenc, Acsádi Mihály, Takács Ferenc I.; *a pécsi IV. kerületben:* Szabó Sándor I., Pajor István, Halász József, Simon Ferenc I., Fehér Ferenc; *a szegedi I. kerületben:* Papp László, Pálincák József, Barta Sándor, Bánfai József III.; *a miskolci VII. kerületben:* Bérczes Béla, Galambos József, Madarász Péter, Polgár Lajos, Tökölyi Sámuel, Gyöpös Gyula, Szamos Lajos, Szabó János I., Endrődi János, Tózsér András, Zlatinszky János, Hajdu Péter, Tergegyei Győző; *a kassai VIII. kerületben:* Kovács Imre III., Németh Sándor II., Gere József, Kanyuk László, Keresztes Ferenc I., Horváth István III., Szabó Béla I., Papp József IV., Borda Imre, Nagy Kálmán I., Deák János; *a marosvásárhelyi X. kerületben:* Pinczés János, Somogyi Gyula, Csik Mihály, Alló Ferenc, Moór Ferenc Gergely István, Forgó Mihály, Török János őrmesterek; **örrmesterek:** *a budapesti I. kerületben:* Csaba István I., Sütő Zsigmond, Dudás József, Rádóczy Pál, Béki József, Fazekas Sándor, Nagy Sándor II., Koszorus Péter, Simon Balázs, Pengő Zsigmond, Kardos Ferenc, Majoros Gyula, vitéz Kis József, Fülöp Barnabás, Pálfalvi József, Remete Károly, Lakó András, Kovács Ferenc VI., Lőrincz János I., Oroszázi Pál, Mészáros Pál, Keszthelyi József, Tari Tibor, Horváth Lajos II., Szabó József III., Lajtavári Pál, Mátrahegyi László, Kékkői Ferenc, Szintai István, Horváth Mátyás I., Lőrincz János, Szemenyei János; *a szombathelyi III. kerületben:* Vad Lajos, Rác Lajos, Erdődi Imre, Erdei Imre, Gorbai József, Papp Boldizsár, Tölgyes József, Perjesi József, Szabó István V., Pados István, Fürjes Márton, Szabó Pál III., Gombai Ferenc, Csik István, Kiss János I., Erős Lajos; *a pécsi IV. kerületben:* Mohácsi Lajos, Erdélyi Gábor I., Petőfalvi János, Karmó Mihály, Kiss József VIII., Mészöly János, Vető József, Kincse Antal, Tánczos Péter, Lenkefi János, Szabó János II., Bertha Gyula, Saskői János, Téglás Ferenc, Koczor Gyula, Szalai János II., Zánthó Ferenc, Mészáros Sándor, Boros István, Békési Imre, Tóth Ernő, Deli János Hollóvári János, Kovács Imre III., Hajba Dénes, Horváth Imre II.; *a szegedi V. kerületben:* Jámber Kálmán, Horváth Miklós Fördös András, Zalavári István, Sasvári Pál, Bajnok József, Orbán József, Budai József, Molnár János I., Borszéki Péter, Sővári István, Nagy Gábor, Horváth Béla, Székely Lajos, Lovász Imre, Lányfalusi Ferenc, Rabóczy János; *a miskolci VII. kerületben:* Balogh Péter, Földi Béla, Nagy Miklós II., Rostási József, Tarnai Béla, Zilahi Imre, Balajthi Ferenc, Gulyás Gábor, Simon Albert, Szendrey László, Bozóki Pál, Csiki András, Kovács Antal V., Tóth József, Balogh István, Bodnár Lajos I., Gál Péter, Hegedüs István, Juhász József II., Kiss Ferenc, Mihályi László, Süveg Sándor, Gyöngyösi Mihály, Gönczi Ferenc; *a kassai VIII. kerületben:* Mészáros János VIII., Fekete József I., Tóth Endre, Sass István II., M. Nagy János, Andó Ferenc, Baranyi Pál, Kása Sándor, Erdei György I., Helmecci Bertalan, Földházi Vilmos, Csanálosi János, Babi Jenő, Kerepesi Antal, Vigh István, Gazsi György, Ács János, Csepregi Sándor, Sopronyi Sándor, Halmi István Czinke Ferenc, Kiss A. Miklós, Antal János, Gulyás János I., Barna Béla, Nyiri Sándor, Bogács Sándor, Gergely György, Csala Ferenc, Fehér Mihály, Nagy János IV., Bihari Ferenc, Vámosi László, Káli János, Bodó József I., Rác János I., Nagy Ferenc I., Peőcz János, Tihanyi László, Somodi Sándor, Bócz László, Vizi György, Király Mihály I., Domokos Mihály, Józsa Adolf, Dobovári Dezső, Lantos Kálmán, Sándor István II., Dósa László, Faragó Imre, Mikó Miklós, Bakonyi László, Horváth János I., Koncz József, Németh József III., Horváth Lajos I., Marczis Mihály, Balogh László II., Molnár Albert, Rédei Emánuel, Lédeczi Benő, Sasvári Sándor, Kulcsár Áron, Lukács Imre, Bajcsai János, Zoboki Imre, Hatvani István, K. Lippai Lajos, Orbán Ferenc, Monori Ferenc, Várnagy Mihály; *a marosvásárhelyi X. kerületben:* Tóth Sándor V., Pintér István, Lajtai József, Kovács Ferenc II., Perei Zoltán, Rigó József, Fodor István II., Ledényi József, Radványi Mihály, Jánosi János, Révai Lajos, Víg József II., Szűcs József II., Jánosi István, Róka Miklós, Simon Rezső, Gyarmati Mátyás, Balogh Kálmán I., Németh Dezső II., Nagy

Géza I., Nagy István III., Jászfi József, Horváth Sándor, Zsellér János, Kállai Sándor csendőrök.

Véglegesítették a budapesti I. kerületben: Rónás György, Agg Mihály, Tóth Ambrus, Mikus József, Csabai István, Horváth József IX., Sztitás András, Simon János, Etelközi Ferenc, Czudarhelyi János, Hajmási József, Busi Lajos, Egervári Lipót, Pintér János, Nagy Kálmán I., Horváth Miklós, Gézi István, Hársfalvi Mihály, Solymosi János, Ecsedi Vince, Koncz Károly, Szij Endre, Birkás Mihály, Máltai Gyula, Marton Lajos, Rédling József, Balogh Viktor, Nyirő István, Egyed Lajos, Szarvas Kálmán, Dézsenyi János, Mészáros Gyula III., Lukácsi Sándor, Czirják Gyula, Dankó András, Kertész János II., Nyakacska Mihály, Lukácsi István, L. Tóth János, Fábian István II., Egyed Ödön, Bagoly László, Tóth József VII., D. Gyüre József, Reketes József, Balogh Zsigmond, Bíró Áron, Nagy Imre I., Papp Dezső, Antal Gyula, Geri János, Kádár József I., Takács József, Poszti Imre, Hudák Sándor, Csabai Ferenc, Dorher János, Paizs Ferenc, Szabó András, Bakó István, Zsizsik János, Oláh Ferenc, Kelemen Boldizsár, Keserű Antal, Székely György, Buc Géza, Tótor János, Fábian Árpád, Benkő Ferenc I., Tök Gyula, Kovács Sándor I., Náírádi Balázs, Tamás István, Erdő János, Sós Sándor, Paizs Imre, Ambrus Ferenc I., Kelemen Antal, Horváth Tamás, Nagy M. Lajos, Boér Imre, Jani János, Ferenc László, Szabó Géza I., Fábian Géza, Nyulas Ferenc, Gábor József, Németh János, Pál Károly, Benkő András, Szabó Károly III., *a szombathelyi III. kerületben:* Baru Pál, Bartos Dénes, Fazekas János, Tóth Tivadar, Bacsó Zsigmond, Sándor József, Bodoni Antal, Bánhegyi Mihály, Csernea György, Cseh Lajos, Czumbil Pál, Dohi Gábor, Erdei Sándor, Fori István, Darabán Sándor, Juhász Mihály, Kállai Bálint, Fazekas István, Kovács Mihály I., Kovács Pál II., Kerekes Sándor, Léber István, Mäli András, Marosvölgyi István, Mezei János, Pál András, Rábai Antal, Sarkadi Zsigmond, Szabó István III., Szakál József, Szilágyi Gyula, Tóth Sándor, Vajda Géza, Antal Gyula, Baranyai István, Babos Kálmán, Bereczki Dénes, Bozsoki József, Csép Sándor, Dénesi György, Fazekas Gábor, Dézsi Miklós, Kékedi Sándor, Kovács István VI., Kovács János, Nagy János II., Pásztor György, Rác István II., Szabó Sándor I., Szabó Mihály, Szatmári János, Szilveszter Zsigmond, Tóth Mihály II., Vajdas Ferenc, Vágási Dániel, Veres Sándor, Vénig István, Vitéz István, Czank Mihály, Gagyi Sándor, Perei Sándor, Albert Ferenc, Ilyés Sándor, Gergely István, Jakab András, Kovács György I., Mihály Antal, Mosonyi Sándor, Pálandor István, Petyán Mihály, Péter Bálint, Turós Márton, Juhos Márton, Sántha Márton, Sántha András, Molnár Béla, Asztalos B. János, Csibi József, Halmágyi János, Horváth János VII., Németh Balázs, Németh Miklós, Osváth Pál, Kulcsár András; *a pécsi IV. kerületben:* Récei Péter, Nagy József II., Fekete Ferenc, Vadasi Károly, Czupor Ferenc, Füleki József, Balogh István, Kiss Sándor III.; *a szegedi V. kerületben:* Pataki József, Mátis Géza, Nagy Sámuel, Kuti János, Tarsai-Veres József, Sándor András, Vargyas András, Ráduly Vince I., Bilbok Gyula, Kása Albert, Pál András, Szócs László, Szász Gergely, Szóke András, Lukács Gyula, Juhász Vilmos, Tamás György, Vizi Márton, Bajkó Ferenc, Tóth Sámuel, Simon Imre I., Szabó Ferenc II., Némethi Kornél, Orbán Dénes, Okos Tamás, Tima Antal, Szócs Márton, Antal Károly, Gidró József, Márton István, Részeg Árpád, Szócs József, Sipos Dénes, Bogos Imre, Vaszi András, Ferencz József, Csibi Dénes, Fodor István, Bódi Ferenc, Fábian Gábor, Fülöp Illés, Hadar Gyula, Halász András, Hegyes János, Jakab J. János, Kiss Bálint, Kreska József, Kolozsvári Zsigmond, Kőfalvi Rudolf, Lazor András, Lengyel Sándor, Ráduly Vince II., Rónási Mihály, Simófi Kálmán, Sinyi József, D. Szabó István, Takács János VI., Turóczy István, Voicsik Imre, Molnár Sándor II., Monori József, Ocskó Imre, Németh László, Nemes Vince, Németh Sándor V., Rózsa Sándor, Dobos József, Major József, Erdősi János, Hárfás Ferenc, Csoboth Márton, Sala Béla, Sükösd József, Möricz Károly, Türi András, Szvercssek István, Balázs András, Cseresnyés Márton, Szűcs József II.; *a miskolci VII. kerületben:* Ferencz Sándor, Jére Gyula, Kassa György, Kakasi Kálmán, Majdak Mihály, Máté Bernát, Mihály Gábor, Keszei István, Oláh István I., Péterfi Sándor, Varga Gyula, Csiki Imre, Csiki Mózes, Sándurj Ferenc, Simon Imre, Arvai Gáspár, Bálint Gáspár, Bodó Sándor, Dániel József, Ferencz Imre, Finta Simon, György Sándor, György

István, Illyés F. Márton, Máté Árpád II., Márton Simon, Nagy Dénes II., Pál József I., Rózsa László, Simó Domokos, Burszán Mózes, Csog József, Demeter Domokos, Demeter Vencel, Lipsai-Arany József, Márton János, Simó Ferenc, Csog Dénes, Orbán Balázs, Magyar András, Szabó József; *a kassai VIII. kerületben:* Aranyosi István, Csiki Sándor, Demeter Lajos, Faragó Pál, Fetés Ödön, Gál László, Hadházi András, Kelemen András, Király István, Kovács István I., Kovács Lajos V., Kovács Sándor IV., Kökösi István, Lázár Mózes, Ledán Sámuel, Lukács Gáspár, Mike Kálmán, Miklós Balázs, Voloncs István, Voloncs József, Tarró Lajos, Szigeti Gergely, Németh András II., Székely István I., Temerek Mihály, Szakács János, Szotyori Sándor, Péter András, Perdi Gyula, Tóth András, Paizs András, Nagy Lajos II., Simon János, Incze Károly, Veres Gyula, Venczel Lajos, Béres Gyula, Cseh István I., Demeter Sándor II., Varga Kálmán, Kocsis József, Földes Kálmán, Domokos Albert, Fábian Jenő, Kecsek Sándor, Jakabos Pál, Kiss-Nyegró Géza, Fülöp Lázár, Bogdán József, Keresztes Gyula, Márton Lajos, Zsigmond Béla, Cseh Antal, Butyka Sándor, Bakó József, Gáspár Gergely, Kökösi Gyula, Gáspár Lajos, Molnár János III., Mátis János, Márton Imre, Kovács József VII., Oláh Béla, Lukács Béla, Kovács Károly III., Komán János, Németh Ferenc II., Kuti Dénes, Kondráth Dénes, Marthi János, Papp Kálmán, Kádár Antal, Gáspár Mihály, Mikola Ferenc, Vázi Lajos, Pesti Ferenc, Molnár Sándor I., Pafcsuga Gyula; *a marosvásárhelyi X. kerületben:* Benedek József X., Benkő Gyula I., Csiszér Gyula, Csoma Dénes, Ferencz József, Gergely Imre, Gergely János, Harai Béla, Kiss József III., Kósa István, Németh Ferenc III., Nagy Károly XV., Serester János, Sipos Dénes, Vajda Lajos, Vitályos Gábor, Borszán Imre, Sala János, Gál István I., Rákosi Péter, Urák József, Bíró Béla, Incze László, Bartos Béla, Pódosai Gábor, Nagy Dénes, Jakab Gyárfás, Baka Lajos, Gyergyai Imre, Felszegi Ferenc, Dávid Bertalan, Dombi László, Lukács János, Makó János, Kádár András, Bartók János, Menyhárt Imre, Csala Mihály, Nagy Miklós II., Molnár József, Vilikó József, Nagy Imre III., Józsa Sándor, Egyed Gyula, Mátyás Mózes, Beke Károly, Varga János IV., Veres Simon, Szakács Béla, Pál Ferenc, Gabri Imre, Csüdör Géza, Székely Imre, Fülöp János IV., Tóth Sándor VIII., Farkas Albert, Imre Gergely, Márk Mihály, Béra Lajos, Móré Ödön, Ráduly Gábor, Simon György, Kovács Károly, Csiki Károly II., Szász Ferenc, Kádár János, Veres Géza, Nagy Károly III., Benedek Áron, Dávid Antal, Tódor Dávid, Szabó Jenő, Kozma Mihály, Kolbász János, Tóth Endre, Lukács Péter, Szilágyi János, Csiki Árpád, Dálnoki Ferenc, Németi József II., Csiki János, Holozmann Károly, Oszlanczki István, Komarek József, Antal István, Antalka István, Borcsa János, Bodó Ferenc, Bernád Ferenc, Didek Károly, Nagy Imre VI., Serbán Dávid, Urus Lajos, Marháth Lajos, Bogdán János, Szabó István III., Barabás Sándor, Urszuly János, Horgas József, Fogarasi István, Csibi István, Burján János, Bakó Kálmán, Boér József, Márton József, Csók Mihály, Szabó Sándor I., Pásztor Sándor, Sztamári Dénes, Imre Sándor, Boér Gyula, Székely József II., Pál Gyula, Móczk Károly, Burján Emil, Müller Kálmán, Nagy Géza III., Keresztély

József, Vass György, Bordi Sándor, Mihály János, Kiss Ferenc II., Pataki József, Bidi György, László József II., Csegedi József, Móga Mihály, Barthos Antal, Beke Ferenc csendőrök az előírt próbaszolgálati idő letelte után.

Házasságot kötöttek. *Ugray Dániel* g. főhadnagy Lengyel Marianna úrnővel Budapestén; *a budapesti I. kerületben:* Pintér András alhadnagy Vincze Mária-Gizellával Gödöllőn, Béki József csendőr Perlaki Mária-Magdolnával Jászszentandrás, Kolozsvári András őrmester özv. Szei Lászlóné szül. Czanik Jolánnal Orosházán; *a szombathelyi III. kerületben:* Kiss István I. v. törzsőrmester Kis Kádi Máriával Zsírán, Erős József őrmester Kenyeres Lidiával Balatonfűreden; *a pécsi IV. kerületben:* Szilágyi Ferenc I. tiszthelyettes Szekeres Erzsébettel Fácánkerten, Tiszavári Mihály csendőr Czucz Máriával Csepán, Zánthó Ferenc csendőr Pintér Ilonával Alsókon, Hegedüs Antal őrmester Burián Máriával Ásványrárón, Deli János csendőr Jáger Terézzel Pincehelyen; *a szegedi V. kerületben:* Varga András őrmester Lázár Ilonával Prónayfalván, Szücs István II. őrmester Bátor Eleonóra-Piroskával Kocséron; *a miskolci VII. kerületben:* Perge József őrmester Hegedüs Máriával Bükkaranyoson, Perge László őrmester Bognár Matildával Bánrévén; *a kassai VIII. kerületben:* Molnár Gábor őrmester Béres Olgával Záhonyban, Tátrai János őrmester Blahut Arankával Ózdon, Emödi Benjámín őrmester Tóth Margittal Vaján, Szalontai Antal őrmester Veréb Katalinnal Vizsolyban, Csete Béla törzsőrmester Kóré Margittal Nevetlenfaluban, Kassai Imre őrmester Iván-Csóré Irénnel Disznóshorvát, Hordós István őrmester Elek Ilonával Nagydoboson, Török János őrmester Mártha Ilonával Tornán; *a marosvásárhelyi X. kerületben:* Székely József I. tiszthelyettes Nagy Vilmmával Gécén, Rigó Sándor őrmester Konkoly Máriával Kölesden, Csuka József csendőr Friccska Erzsébettel Kiskunfélegyházán, Mészáros János III. csendőr Bíró Etellel Sófálván, Kerek István őrmester Fazekas Máriával Hatvanban, Nagy Géza I. csendőr Sidó Ilonával Nagypadányban, Forgó Mihály őrmester Galgovits Margittal Kispesten, Kállai Sándor csendőr Szakács Piroskával Parádon.

Született. *A budapesti I. kerületben:* Valkai Lajos tiszthelyettes feleségének Magdolna-Anna leánya, Csaba István törzsőrmester feleségének István fia, Czako Imre törzsőrmester feleségének Imre-Lajos fia; *a szombathelyi III. kerületben:* Sebesi János v. törzsőrmester feleségének Zoltán-Miklós fia, Dömötör Lajos törzsőrmester feleségének Zsuzsanna-Katalin leánya, Magyarlaki János őrmester feleségének Mária-Márta leánya; *a pécsi IV. kerületben:* Timár Lajos tiszthelyettes feleségének Lajos-Mihály fia, Jankó Simon őrmester feleségének Árpád-Levente-József fia; *a szegedi V. kerületben:* Csávás Lajos őrmester feleségének Éva-Borbála leánya, Kovács János alhadnagy feleségének Ildikó-Katalin leánya, Ferenci János őrmester feleségének János-Miklós fia, Farkas László I. v. törzsőrmester feleségének Imre-Árpád-Lajos-István fia; *a miskolci VII. kerületben:* Kocsis József őrmester feleségének Katalin-Zsuzsanna leánya, Vida József őrmester feleségének Zsigmond-János fia, Böröczky Géza őrmester feleségének Géza fia, Bíró István v. törzsőrmester feleségének István-Gyula

Használja a csendőr-levelezőlapokat!

Aruk minőségéért, olcsó árért, stb., elismerő és köszönő levelet ne írjunk, mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek reklámcsinálói semmiféle üzletnek!

Csak kifogástalan árut

szállító cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóinknak a vásárlások során bármelyik cég ellen kifogása merül fel, ez a mi tudomásunkra jusson. Kérjük tehát olvasóinkat, kifogásaikat közölni velünk, hogy az érdekelt céget jogos kifogás esetén hirdetőink sorából tárdhessük.

fia, Bánóczi János tiszthelyettes feleségének Ilona leánya; a kassai VIII. kerületben: Nagy Dezső tiszthelyettes feleségének Matild-Magdolna leánya, Bottka Lajos tiszthelyettes feleségének Lajos fia, Tokodi Lajos őrmester feleségének Lajos-László fia, Gaál László vár. ill. szb. törzsőrmester feleségének Csaba-Tibor-Imre fia, vitez Kéki Gyula tiszthelyettes feleségének Anikó-Éva leánya, Kádas Imre tiszthelyettes feleségének Ildikó leánya, Szabó János III. őrmester feleségének Mária leánya, Nagy Mihály I. törzsőrmester feleségének Anna-Terézia leánya; a marosvásárhelyi X. kerületben: Bakai József törzsőrmester feleségének Katalin-Izabella leánya, Szücs István őrmester feleségének Rózsa leánya, Csaba József tiszthelyettes feleségének Éva-Mária leánya, Fonyó Péter törzsőrmester feleségének Péter-Attila fia, Antal Imre I. tiszthelyettes feleségének Viola-Ilona leánya, Ádám Jenő tiszthelyettes feleségének Erika leánya.

Halálozás. Csaba István törzsőrmester István fia Szamosfalván, Farkas István I. törzsőrmester István fia Kiskunhalason, Halász István tiszthelyettes István fia Belpátfalván, Hegyesi Sándor törzsőrmester felesége szül. Szabó Etelka Gyulán, Kádas Imre tiszthelyettes Ildikó leánya Ökörmezőn, Ferenczy István tiszthelyettes István-László fia Dálnokon, Csomós József tiszthelyettes Ödön-László fia Gyimesfelsőlokon, meghaltak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átciszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. Kéziratok soráról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor

küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezett és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni.

Közlemények **különnyomatait** a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzáértett levélre a szerkesztői üzenetben válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem trunk akkor sem, ha a beküldő válaszbélyeget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzáértett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlegénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlegénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésénél a nevet, rendfokozatot, a régi és új címet pontosan és jól olvashatóan kérjük megírni.

Hóvirág. Látszólag megfelel a feltételeknek, de határozott véleményyt csak a megállapítások eredményének ismeretében mondhatnánk, ez viszont a kivizsgáló feladata lesz. Az említett körülmény valóban erkölcsi szépséghiba s ha emiatt a nő jóhírveve csorbát szenvedett, kétséges, hogy házasságukat engedélyezik. Mindenestre azt tanácsoljuk: legyen körültekintő. Leghelyesebb, ha a kérdésben őszintén és bizalommal közvetlen tiszt elöljárójához fordul.

Brunhuber

udvari és kamarai FÉNYKÉPÉSZ

BUDAPEST, VIII., EARCSS-UTCA 61. TELEFON: 134-178.

Művészi kivitelű fényképek, tablóképek, aquarell, olajfestmények, evezőlapok, igazolványképek, külső felvételek.

Nagy regények — Nagy sikerek

Loti: AZ ÉBREDŐK

Török Sándor: IDEGÉN VÁROS

Kaffka M.: SZINEK ÉS ÉVEK, MÁRIA ÉVEI

Lagerlöf: AZ ANTIKRISZTUS CSODÁI

Martin du Gard: EGY LÉLEK TÖRTÉNETE

A hatalmas

kötetek ára

kötve 9.60

pengő.

Lewis: ARROWSMITH

Mikszáth: A FEKETE VÁROS

Török: VALAKI KOPOG

Németh László: BÜN

Lagerlöf: GÖSTA BÉRLING

FRANKLIN-TÁRSULAT

3333. Csak a magyar hadseregben és a csendőrségnél teljesített szolgálati időt lehet figyelembe venni a katonai szolgálati jel odaítélésénél.

Édes Erdély. Akinek nincs bátorsága aláírni a levelét, annak nem válaszolunk. De ehhez nem is kell bátorság, csak egyenes gondolkodás.

Elhagyott a remény. Előléptetési ügyekben nem adhatunk felvilágosítást, az illetékes kerületi parancsnokság ismeri az egyéni körülményeket.

Karácsony 6666. Várja meg türelemmel, amíg elintézik. Ha igényjogosult, meg fogja kapni.

Bánföldi őrmester. Gratulálunk. Minden lapot elküldtünk, lehet azonban, hogy útközben olyanokat talál a Csendőrségi Lapok, akik még nem látták s azok annyira „megszeretik”, hogy elmarad. Bocsássa meg nekik. Ismételtelen köszöntjük valamennyiüket.

Nagy József I. Magántartozások, kölcsönök — bizony, csak per útján hajthatók be, ha a szép szó nem használ. A per ma nagyon drága, de ha gondolják, ügyvédi felszólítást küldjenek az adósnak. Azt, hogy tartozik, bizonyítani kell! Ha az ügyvédi felszólítás eredménytelen maradna, a pert folyamatba lehet tenni.

Somogy. Levele szerint mindössze 3—3½ éve szolgál, igényjogosultsági igazolvány elnyeréséhez 6 év szükséges. Családi viszonyai nem indokolják leszerelési kérelmét, százan és százan vannak, akiknek öreg szülei vannak. A mai viszonyok között teljesen kilátástalan a törekvése; a többi kérdését ennél fogva tárgytalannak tekintjük. Azt még azonban megjegyezzük, hogy téved, ha azt hiszi: azon a pályán jobban boldogulna.

Simon Albert csendőr. A debreceni hadtestparancsnokságtól kérje édesapja felülvizsgálatra állítását.

55555. A Cs—20. jelzésű utasítás helyesbített 25. pontja szerint a táskaelelmet a rendes tagok többségének — a becsléskor kifejezett — kívánsága szerint, vagy a közzgazdálkodás nyújtja, vagy pedig a résztvevők saját pénzükön szerzik be. Amelyik közzgazdálkodás a táskaelellemel való ellátás mellett döntött, nyilván nagyobb napibetétet fizetett tagjaival, mint amilyenre akkor volna szüksége, ha a táskázás kötelezettségét nem vállalná. Az ilyen őrsre ideiglenesen vezényelt csendőrt, a 20%-kal felemelt napibetét ellenében éppúgy megilleti a táskaelelem, mint a közzgazdálkodás rendes tagjait. Ha mégis előfordulna, hogy a közzgazdálko-

dás, a beszerzési nehézségek miatt, az ideiglenesen odavezényelt részére nem tudja biztosítani a táskaelelmet, a méltányosság megkívánja, hogy a közzszolgálatban töltött idő után esedékes napibetétösszeget visszafizesse. A gyakorlatban így is történik, bár a Cs—20. utasítás 29. pontja ezt nem teszi a közzgazdálkodás köteleességévé, hiszen a visszatérítés esetei között az nem szerepel. Követelni tehát nem lehet. Egyedül a bajtársias felfogás és a közzgazdálkodás rendszerének alap gondolata teszik indokolttá a napibetét visszafizetését ilyen esetekben is. Ha a közzgazdálkodás rendes tagja nem kap táskaelelmet és a napibetétjét sem kapja vissza, nem éri károsodás, mert, a ki nem adott pénz vagy élelmiszer a saját vagyonrészét is növeli. Az ideiglenesen vezényelt vagyonrésze viszont az anyaőrsre közzgazdálkodásában fekszik, tehát az elmaradt táskaelelem, vagy a vissza nem térített összeg az idegen őrsbeliek számára jelent ellenszolgáltatás nélküli vagyonnövekedést.

Tökmag. A Cs—20. jelzésű utasítás 29. pontjának az a rendelkezése, hogy a közzgazdálkodás a szabadságon lévőeknek a napibetétet csak részben, 20% levonásával, téríti vissza, — Önre is vonatkozik. A közzgazdálkodás szempontjából az egészségügyi szabadság is a 29. pont a) alpontja alá tartozik. Bár az utasítás az egészségügyi szabadságot külön nem említi, az idézett rendelkezés értelem szerűen arra is vonatkozik, mert a 30. pont megmondja, hogy a visszatartások a közzgazdálkodás állandó jellegű kiadásaihoz való hozzájárulás célját szolgálják. Bármilyen jellegű vagy tartalmú szabadságról legyen szó, a szabadságot érdekei is úgy kívánják, hogy vagyonrésze veszteség nélkül fennmaradjon, sőt növekedjék. Már pedig, ha távolléte alatt kivonhatná magát a hozzájárulás kötelezettsége alól, ezt a célt a közzgazdálkodás sem érhetné el, legfeljebb úgy, ha az otthonlévő tagokra róna nagyobb terheket. Ezt viszont sem a bajtársiasság, sem a szabályzat szelleme nem engedik meg. Ne tévesse meg az a rendelkezés, hogy az egészségügyi szabadság nem számít bele a rendes szabadságkiszabatba. Ez megint egy másik szempont, ami a felvetett kérdéssel nem hozható összefüggésbe.

Békéscsabai v. őrs. Alakszai nevű csendőr nem szerepel az előfizetők névsorában.

Csendőrségi

nyomatványok, papírárak, és irászek megbízható bevásárlási helye

Hertelendy László
és Társai

BUDAPEST, XII., Bernáth Géza-u. 14.
(A budapesti csendőrlaktanya szomszédságában)
Telefon: 356-128.

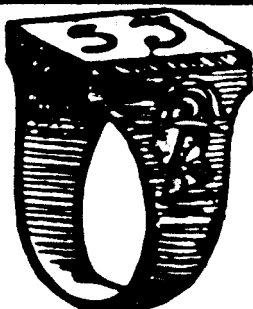
FIGYELEM! Csendőr ma már csak dombornyomásos kettős csendőrfeljes csendőrlévélpapírt használ és DUX túhegyű töltőtollal ír.

CSENDŐRGYŰRŰK

Ezüstből csendőrfeljes szép kivitelben monogrammal 14 pengőért 3 havi részletre is fizethető.

SASVARI JÓZSEF
Budapest, IV., Régi posta-utca 10. sz.

Kerékpárra

télen nincsen szüksége,
de most vásárolja meg, hogy kéznél legyen, ha elmúlik a tél s amikor viszont nem nélkülözheti.

Azonnali szállításra:

„Csoda”

kerékpár, teljes gyári felszereléssel (gumik, csengő, pumpa és táskában elhelyezett szerszámokkal)

P. 230.—

C S E N D Ő R B O L T

BUDAPEST, XII., Bőszörményi-út 19/a.

B. F. Rakamaz. Kérje a Belügyminiszter úrtól. Megjegyezzük, hogy a csendőrségi pótdíjnak a nyugellátásba számítását most intézik azok részére, akik felülvizsgálat útján kerültek nyugállományba. Értesülésünk szerint most már minden nyugdíjasnál be fogják számítani a csendőrségi pótdíjat, kivéve a hivatalból nyugállományba helyezetteket.

Tábori csők. A honvédelmi miniszter úr 12.100/eln. 2-i—1942. számú rendeletével kiadott „Határozványok a Hadbiztosági szolgálat ellátására“ III. fejezet 1. §-a értelmében a m. kir. csendőrség állományába tartozó személyek a hadművelési területen ugyanazon illetmények élvezetére jogosultak, mint a m. kir. honvédség hasonló rangú személyei. Mivel az élelmezési pénzátalány a legénységi állományú egyének élelmezésére van rendszeresítve, azt a honvédség illetékes számadóteste a természetben kapott élelmezés ellenében — helyesen — nem fizeti kézhez.

Civilben. A nyomozó alakulatok állományába tartozó nyomozó legénység részére az állomáshelyükön kívül polgári ruhában teljesített nyomozó (megfigyelő) szolgálatok után az eddig megállapítva volt vezénylési pótdíjat (12 óránként 2 P) a Belügyminiszter úr 1942 november hó 1-től kezdve, rendfokozatra tekintet nélkül, befejezett 12 óránkénti 4 (Négy) pengőben állapította meg. Az egyenruhában teljesített szolgálatok után a vezénylési pótdíj ugyanolyan kiméretben jár, mint a külsőbeli csendőrlegénységnek. A rendelet száma 186.466/VI. b. 1942. Azt Ön tudja legjobban, hogy a polgári ruhás nyomozók milyen körülmények között teljesítik napokra, hetekre terjedő folytonos szolgálatukat, az emelés indokairól felesleges beszélni.

98.765. Felvilágosítást személyesen készséggel ad Sipos Lajos g. őrnagy úr a belügyminisztériumban. Keresse fel őt. A napi 50 fillér levonása előírás szerint történik.

Fischer István cső, Bogács. Az évi szabadság-kiméretbe a tanalakulatoknál engedélyezett szabadság is beszámít. A véglegesített csendőrnek egy naptári éven belül 4 heti magánügyi szabadság engedélyezhető. (L! a 45.845/eln. VII. c. 1933. számú B. M. körrendelettel kiadott „Határozványok“ 2. § 3. pontját.)

Zsirellátás. 1. Olvassa el folyó évi november hó 15-i számunk 723. oldalán „Közellátás“ jellegű üzenetünket. 2. A csendőr közigazdálkodások és közétkezések a 8040/1941. M. E. számú kormányrendelet szempontjából magánháztartásnak számítanak, tehát a levágott sertés nem köz — hanem magánfogyasztást szolgál. 3. Véleményünk szerint kényszervágás esete forog fenn. Erre kérjen engedélyt a polgármesteri hivataltól. A sertés forgalmának és levágásának újabb szabályozásáról szóló 2760/1941. M. E. számú kormányrendelet (megjelent a Budapesti Közlöny 1941.

évi 90-es számában) 2. §-ának azon rendelkezése, hogy kényszervágás esetén a hízósertést a községi előjáróságnak (polgármesternek) közellátás céljára fel kell ajánlani, Önre nem vonatkozik, mert ez a rendelkezés a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre nem terjed ki. A kérdésben fölvetett 2 hónapi várakozási időt az említett rendelet csak a soványsertések eladásával kapcsolatban írja elő, az tehát az Ön esetére szintén nem vonatkozatható.

Póta Zoltán csendőr, Salgótarján. Folyó évi november 1-i számunkban küldött üzenetünket még a következőkkel egészítjük ki: A délvideki emlékérem alapszabályainak 4. pontjában biztosított jogán, a Kormányzó Úr Ó Főméltósága folyó évi január 15-én kelt és 475/KK. I. szám alatt kiadott legfelsőbb elhatározásával az emlékérem igényjogosultságát az 1942. évi délbácskai kommunista lázadás leverésében résztvevő csendőrökre is kiterjesztette és a jogosultság megállapítását az V. honvéd hadtestparancsnokságra bízta.

Csorvás. Nemes Szinay Béla altábornagy 1931. október 5.-étől 1936 augusztus 1-éig, folkusfalvi Folkusházy Lajos altábornagy 1936 augusztus 1-étől 1938 február 1-éig volt a csendőrség felügyelője. Vitéz leveldi Kozma Miklós 1935 március 4.-étől 1937 február 3.-áig, Széll József 1937 április 10.-étől 1938 május 13.-áig volt belügyminiszter.

Erdély. A 156.600/VI-b. 1925. sz. B. M. rendelet 4. §. B. pont: b) alpontjának 6. bekezdése előírja, hogy „abban az esetben, ha az átköltözökés vasúti —, vagy hajóközlekedés teljes hiánya miatt csak tengelyen (fuvarral, esetleg kivételesen gépkocsival) történhetik, — szállítási költség helyett — a c) alpontban meghatározott átköltözökési átalány másfélszerese jár“. A c) alpont szerint 1 vagy 2 családi pótlék élvezetében álló thts.-nek 120 P, a 3 vagy több családi pótlékre jogosult thts.-nek pedig 160 P átköltözökési átalány illetékes. Önnek tehát — aszerint, hogy 1, 2 vagy annál több családi pótléket élvez, — az átalányösszeg másfélszerese, vagyis: 180 P vagy 240 P jár. Ezen kívül más költségeket nem számolhat el.

Életmentés. 1. Aki a kútnak befödését, vagy kávéval ellátását legelőn vagy forgalmas helyen elmulasztja, a KBTK. 113. §-ába ütköző kihágást követi el. Ha a leírt esetben szereplő kút a vasútállomás területéhez tartozik, a mulasztásért a MÁV. illetékes osztálymérnökségét terheli felelősség. A feljelentést a főszolgabíró további eljárás végett hivatalból megküldi a területileg érdekelt MÁV. üzemvezetőségnek. 2. Csak az életmentés körülményeinek és véghezvitelének részletes, alapos s ha lehetséges, tanuvalomásokkal is alátámasztott — megállapítása után lehet az érdemesség kérdésében dönten. Az ügyet az elől-

BERECZKY ZOLTÁN
egyenruha és úri szabósága,
KOLOZSVÁR, Wesselényi Miklós-u. 29.

ÓRA - ÉKSZER RAKTÁR
„PRECISION“
BÁCSÉNYSZKI ALAPÍTVÁ: 1881.
KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 15.
TELEFON: 37-58.

EGYENRUHA
Polgári szabóság, felszerelési cikkek
Gergely Béla
NAGYVÁRAD, Mezey Mihály-utca 1.
A m. kir. csendőrség Bihar és Szatmár megyei osztályának szerződötteti szabója
Megbízható, pontos kiszolgálás

Mi csendőrségi nyomtatványokat, könyv, papír, töltőtollat, írógépet
SIMON ISTVÁN
CEGNEI VASAROLUNK.
NAGYVÁRAD, Bémer-tér 3. Telefon: 26-43.
A m. kir. Csendőrség szállítója.

**ÁGYBA —
REKAMIÉBA**

Epeda **RUGÓS
MATRACOT**

Kérje kártyasától az EPEDA üzem
eredeti jótállási nyilatkozatát!

**ÍRÓGÉP-ét
javíttassa**
JUHÁSZ IMRE ÍRÓGÉPÜZEM-nél
SZÉKESFEHÉRVÁR, RÁKÓCZI-UTCA 2 SZÁM.
Kellékek minden rendszerű írodagéphez.

járó tisztí parancsnoksága a kivizsgálás eredménye alapján bírálja el és aszerint teszi meg javaslatát. Az elintéztést türelemmel meg kell várnia, arról ügyis értesítik. Leírásból úgy látjuk, hogy nem tett többet, mint amennyit minden embernek meg kell tennie, ezért pedig Bátorági érdem nem jár.

Közülük egy. A 114.864/ein. 20—1942. számú H. M. rendelet alapján a folyó évi november 1-i őrmesteri előléptetésnél az 1936. csendőrségi toborzási évfolyamba tartozó csendőrök kerültek sorra. Őn 1937. január 1-én jött a testülethez, tehát az 1937. évi toborzási évfolyamba számít s mint ilyen, csak 1943. május 1-ével léphet elő, ha egyéb feltételeknek is megfelel.

Tisza—Duna. A bűnügyi feljelentés fogalmazványának a Cs.—2. utasítás (Csüsz.) 66. p.-jának 3. bek.-ében és a 3/a: mintában előírt kezelési záradéka a cselekmény minősítése alatt valóban csak az előfordult („Előf.“) és kiderült („Kid.“) esetek, valamint az elfogott („Elf.“), illetve feljelentett („Felj.“) egyének számszerű feltüntetésére ad utasítást. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ha elfogás nem történt, hanem csak elővezetés, azt a záradék statisztikájából kihagyjuk, csak azért mert abban pusztán „Elf.“ megjelölés, szerepel. A statisztika lényege az igazságnak megfelelő pontos adatszolgáltatás. Ezért helyesen járt el, mikor az elővezetés megtörtént a záradékba felvette, s hogy ez a valósággal megegyező képet nyújtson, az „elfogást“ „elővezetés“-re kijavította. (Itt jegyezzük meg, hogy az „elővezetés“ rövidítése nem „Elv.“, hanem „Előv.“) Erre utasítás nincs, de nem is kell. Elég ha a statisztikai záradék értelmével, céljával tisztában vagyunk. Aki eljárását kifogásolta, talán nem gondolt arra, hogy Őn az esetet — a fogalmazvány szárnyparancsnoki jóváhagyása után — a záradék adataival egyezően be kell majd vesse saját tevékenységi naplójába is, ebben viszont már külön rovat tartalmazza az elővezetett egyének számát. Ha a záradék azután — pusztán szórszálhasogatás miatt — nincs a valóságnak megfelelően szerkesztve, könnyen előfordulhat, hogy a tevékenységi naplóba hamis adatok kerülnek. Az őrs tevékenységi kimutatásának kitöltése is a záradék alapján történik, de itt már nem következtethet be az említett baj, mert a nyomtatványon az elfogott és elővezetett személyek száma közös rovatba kerül.

Kenese. 1. Nem veheti el. A gyilkos bűne a közvélemény szemében erkölcsi árnyékot vet a családjára is —

ezen nem lehet változtatni. A csendőr ilyen családba nem nőülhet, gyilkossal nem kerülhet rokoni kapcsolatba. 2. Olvassa el lapunk 1931. évi április 1-i számának 276. oldalán „Mátra“ jellegre küldött üzenetünket.

Bereczki Jenő őrm., Nagybocksó. A szolgálati óraszám meghatározásának alapját képező létszámot a Szut. 283. p. 5. bek.-e a hó első napján valóban szolgálatot teljesítők számába határozza meg. A napos szolgálati órszáma is eszerint alakul. Ez azt jelenti, hogy a napos szolgálat után csak az esetben lehet a Szut. 284. pontjában előírt órszámot felszámítani, ha az őrsön a kérdéses hónap első napján, legalább 12 fő — feltéve, hogy nincs szárnyparancsnokság székhelyén — szolgálatteljesítő van jelen. Természetes, hogy nem sorolhatók ezek közé a szabadságon és kórházban levők vagy ideiglenesen vezényelték. Egyébként olvassa el a f. évi november 15-i számunk 722. oldalán közölt „1942“ jelleg üzenetünket.

Berkó György prbcso, Bia. A mai számunkban közölt „1941. április 15.“ jelleg üzenet 2. pontja Önre is vonatkozik.

Kék ég. A tartósan vezényelt tagsága távolléte alatt szünetel s így a közzéadalkodás vagyoni helyzetében időközben beállt változások sem érintik. A 80 pengő kiegészítést tehát nem kell megfizetnie. A közzéadalkodást ellenben a vezénylése alatt használt vagyonrésze után kamatfizetési kötelezettség terheli. (L! Cs—20. ut. 17. pontját). Önt úgy kell tekintsek, mintha csak most a bevonulásakor lépne be először a közzéadalkodás rendes tagjai közé, vagyis be kell fizetnie a Cs—20. utasítás 77. és 79. pontjai alapján érvényben lévő becslési jegyzőkönyvben megállapított alaptőkét, illetve az ezen összeg és a rendelkezésre álló, kamatokkal is bővült 150 pengő közötti különbözetet.

Pozsonyi. Egyéni ügyről lévén szó, felvilágosítást illetékes helyről nem kaptunk. Tessék adofordulni.

1941. április 15. 1. Nem szerzett igényjogosultságot. Az okokat megtalálja f. évi november 15-i számunk 722. oldalán „Nógrádi 54.321“ jelige alatt közölt üzenetünkben. 2. Még nem lehet elbírálni, mert a Tűzkeresztre való igényjogosultságot — a mozgósított hadseregben belül — bizonyos tartamú háborús szolgálattal lehet megszerezni. Ezt a szolgálati időtartamot az egyes hadműveletek lezárása után majd a Fővezérség állapítja meg és hirdeti ki. (L! a folyó évi 5. számú Cs. K.-ben közzétett Alapszabályok 6. §. 1. pontját.)

Jegyenefa. 1. Közzétettük. 2. Olvassa el mai számunkban „1941. április 15.“ jellegével közölt üzenetünk 2. pontját.

A Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége „Nyukosz“ a tényleges szolgálatot teljesítő és nyugállományú bajtársaink részére a háborús vonatkozásokra is kiterjedő

KATONAI TAKARÉKBIZTOSÍTÁSI AKCIÓT szervezett, melynek lebonyolításával az általa alapított Turul-Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaság (Budapest, VI., Anker-köz 4., félemelet) bízta meg.

A szociális és családvédelmi célzatú csendőrijelítési szempontból fontos akcióról a 9. sz. „Csendőrségi Közlöny“ adott értesítést.

Pontos **ÓRÁT**, arany, ezüst **ÉKSZERT**
Ajándéktárgyakat bizalommal vásárolhatunk

GYENGE ISTVÁN

szakképzett órák és ékszerésznél,
NAGYVÁRAD, Rákóczi-út 19. • Szekszárdi órajavítások. • A m. kir. Csendőrség szállítja.

PAPÍR, IRÓSZER

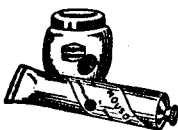
**Csendőrségi nyomtatvány,
csendőrségi felszerelések**

CSERFAI ISTVÁN-tól

BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22. A nyugati p. u.-tól 2 perc.

Megbízható óskeresztény cég! • Pontos postai kiszolgálás.

MAGYAR PAPÍR ÉS IRÓSZERSZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT
SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI
BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.
TELEFON: 12-43-08 ÉS 12-96-76.

Mouson Crème

Mouson Coldcrème és az összes Mouson kozmetikai készítmények vezetnek.

Magyarországi egyedárusító: **Jobaházi Ferő**

„Réka“
EGYENRUHÁT

Készít
egységcsomagból
igénylésre előírt
egységáron. Paszományok
gombok, felszerelési cikkek
Postai széküldés

RUHAIPARI és KERESKEDELMI R.T.
VI., ANDRÁSSY-ÚT 27. • TELEFON: 425-984.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK.

Szabó Lőrinc ny. cső. alhdgy., Rákoskeresztúr. Közlésre nem alkalmas. A tanulással mindnyájan tisztában vagyunk: a becsületes kötelességteljesítésnek megvan a jutalma. Kívánjuk, hogy minél tovább élvezhesse erőben, egészségben a nyugalmat.

Lakatos István II. csendőr. Eset, amelynél Önök a magyar csendőr okos előrelátásával, lelkességével szerepeltek. Minden csendőr így tett volna. Eredmény meg is van, s ha jölesett a közvetlenül érdekelt köszönete, tegyék el szép emlékeik közé.

F. J. cső. Tábori posta: 222/73. Azt kellett volna leírnia, hogy mi volt a hiba. A sorokból csak azt tudjuk, hogy valakit kerestek. De ne csodálkozzék nagyon, nem csendőr vezette az átkutatást!

1898. M. M. Az „Újlesztendő“ c. írása majdnem sikerült, hibája, hogy kevés benne a tanítás. A másik közlésre alkalmas, jönni fog.

H. K., prbcső, Pelsőc. Majdnem sikerült, de közlésre még nem alkalmas.

Megfejtések.

A folyó évi október 1-i számunkban közzétett versenyfeladatok helyes megoldása a következő:

I.

A közölt térképrészleten bizony elég hiba van. Az alább vastagbetűvel jelölt bajtársak egészen helyes megoldásokat küldtek be. Rendkívül örvendetes, hogy ennek a feladatnak a megoldására 211-en pályáztak, sajnáljuk, hogy neveiket nem sorolhatjuk fel, nincs helyünk, de a legjobbakat megemlíthjük. Ezek:

Bajusz Lajos cső. (Szeretfalva), Bata József cső. (Bercel), Buday Károly cső. (Enyicke), Csikai Mihály cső. (Bácsfeketehegy), Derczeni Sándor cső. (Csíkszereda), Kállai Bálint cső. (Alcsut), Kiss István I. cső. (Vasas), Kürti Tibor cső. (Tevel), Mester Gábor cső. (Pestszentkereszt), Rónaszéki István cső. (Alcsut), Sárfi Géza cső. (Székelykeresztúr), Tóth János X. cső. (Kaposvár), Török Antal cső. (Miskolc), Vajda Ferenc I. prbcső. (Kiskunfélegyháza), Vida Gyula cső. (Oroszvár), Zöldréti Gyula cső. (Óbecse).

Kisfogyasztású

petroleum-
gáz

Lámpák

Kérlámpák

Adaktor

rt., Budapest, VII., Nyár-u. 7

MEGBÍZHATÓ! KÉNYELMES! ELŐNYÖSI!

„TAKARÉKOSÁG”

R.-T. DEBRECEN

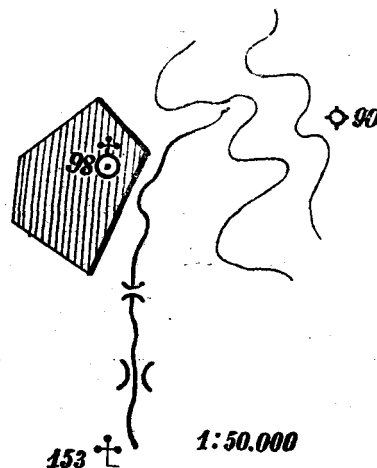
BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

124 írtásban nyújt vásárlási lehetőséget,
1 helyen jelenti fizetési kötelezettséget, a
havonta megújuló továbbvásárlás jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI ÚTALVÁNYOKAT KÉSZ-
SÉGGEL NYÚJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U.S.

C S E N D Ő R A
SORSJEGYET Kalotay Árpád
sorsjegyzárutó irodában
Bpest, VIII., József-kr. 26
vásárolja.

Amint mondtuk, ezek között is legjobbak, akiknek nevét vastag betűvel szedettük. Ők kapták a jutalmat. Mi a helyes megoldás?

Az 1:50.000-es térképen a helység utcáit összevontan, fekete tömbbel ábrázoljuk, a templom magassági adatát attól jobbra jelezzük. Ha a 90-es magassági ponttól indulva a patak eredetének magasságát akarjuk megtudni, akkor a szintvonalakat mérjük. Az új térképen a főszintvonalak 20 m-es szintkülönbségeket jeleznek, a patak tehát 60 m-en aluli tengerszintfeletti magasságban ered. Nem folyhat a 153-as kereszt felé, felfelé. A patakon átereszt van, de nincs értelme a déli második áteresztjelzésnek.

II.

Karacs László őrmester (Ungvár) írta meg legkifejezöbben azt, hogy a Csendőrségi Lapok melyik cikkének vette legnagyobb hasznát. Ezeket írja:

Tekintettel arra, hogy a csendőriskolánál mint oktatósegéd vagyok beosztva és mint ilyen, a Csendőrségi Lapokban közölteknek igen sok esetben hasznát vettem, én is beküldöm pályázatomat.

Az általános ismeretek előadásánál különös hasznát vettem a folyó évi Csendőrségi Lapok 1-6. számaiban közölt „Közegészségügyi ismeretek” című közleményeknek, ezek közül különösen annak, hogy miként terjed a járvány.

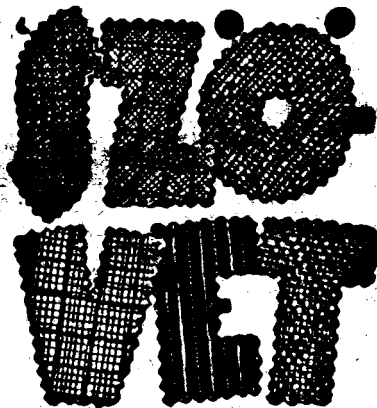
Mi BUTORT előnyösen, megbízható kivitelben

Keresztény
műasztalosok
butortermékei.

HETESI GÁBOR cégnél
vásárolunk.
Budapest, VI., Vilmos császár-út 53.

Styl-butorokban nagy választék.

FOLYÓSZÁMLARA IS

és minden más textil áru

Tribon
RUHAZATI RT.
ULLÓI-ÚT 14

KERESZTÉNY CÉG

Az írásórán mint helyettes vagyok beosztva, ott is ugyancsak a Csendőrségi Lapok 1. számának a 17. lapoldalon bemutatott „Próbacsendőr bajtársaink betűvetése” című közleménynek. Buzdításra a példaként felhozott bajtársakat mintaképpül állítottam s amint megfigyeléseim alapján láttam, nem eredménytelenül.

A Csendőrségi Lapok 6. számában megjelent „Konyhakertünk megművelése” című közleménynek pedig a saját kis konyhakertem kezelésénél vettem igen nagy hasznát. A cikk közléséért a Csendőrségi Lapoknak ezúton is hálás köszönetet mondok.

A kötelező ismétlődő órákon a hallgatók mellé, mint tanterem ügyeletesek vagyunk szolgálathoz vezényelve. Egyik ilyen szolgálatom alkalmával a Csendőrségi Lapok 10. számának a 305. lapoldalon megjelent „Tudás” című közleménynek vettem szintén nagy hasznát a hallgatók buzdításán.

Az egyik tereptan oktatási órán pedig a Csendőrségi Lapok 13. számában a 410. lapoldalon megjelent „Ellenséges romboló léggömbök” című közleménynek vettem hasznát, amikor a magasra épített mesterséges tereptárgyokról tartottam előadást.

Amikor pedig egyik pihenő alkalmával a mostani viszonyokról és a fekete piac elleni védekezésről volt szó, a Csendőrségi Lapok 15. számának 469. lap oldalán megjelent „Tízezer pengő” című vezércikket hoztam fel és magyaráztam meg a hallgatóknak.

Amikor pedig szeretett Kormányzóhelyettes Urunkat elvesztettük és a lelkeinken esett seb a legvérzőbb volt, a Csendőrségi Lapok 17. számának 534. oldalán közölt: „Így kell szeretni a hazát” című közleményt hoztam fel a hallgatóim előtt s azt hiszem, ezek a szavak mindig megmaradnak bennünk!

A 19. számú Csendőrségi Lapokban is van egy cikk, a „Hivatástudat,” amit a hallgatók előtt az abban írtakhoz hasonló esetek megmagyarázásánál használtam fel.

Még a szerkesztői üzenetekből is nem kis mértékben a katonai ismeretekből is sok újat, érdekeset olvasok, így nekem a Csendőrségi Lapok minden száma igazán öröm és tanítás.

III.

A versenyfeladatra ugyancsak Karacs László őrm. küldte be a legjobb dolgozatot, a legjobb ujjnyomatlapot is. Dícséretes munkát láttunk Gergely Dénes cső. (Létka), Koppányfi Ferenc cső. (Kerta) és Mázsári Mihály őrm.-től (Kötégán). Mindnyájuknak érdekes könyveket küldtünk ajándékba.

IV.

A feladat egy tereprész lerajzolása volt. Szándékosan vettük az ott megadott méretarányt, amelyben tényleg nem lehet az adott adatokat felrajzolni. Jól ismerte fel ezt pályázó bajtársaink legtöbbször és helyesen jegyzi is meg Orbán József őrm.: „... nézetem szerint a versenyfeladat nem azzal a szándékkal lett közzétéve, hogy arról rajzot küldjünk be.” Igen, a célunk az volt, hogy számítással mutassák ki olvasóink, hogy a rajz ilyen méret mellett nem

használható. A résztvevő 79 pályázó közül legjobban felelt meg Orbán József őrm. (Magyarzsombor) és Perjesi László cső. (Nádasdladány), akik könyvjutalmat kaptak.

V.

Ugyanebben a rovatban és lapoldalon írtuk meg, hogy szeretnénk megtudni, ki a legmagasabb közöttünk, ki a legerősebb, stb. Erre néhány adatot kaptunk, ebből tudjuk, hogy pl. Szombathy Lajos őrm. (Debrecen ny. alo.) 195 cm magas, mellbősege 114, illetve belélegzés után 124 cm, felkarja 38, illetve behajlítva 41 cm.

Hogyan fogadjuk próbacsendőr bajtársainkat? volt a kérdésünk a Cs. L. 20. számában. Ez, amint mondtuk, igen fontos, kihatásaiban nagy horderejű kérdés. A versenyben résztvevők részletes dolgozatai teljes átérzésről és megértésről tanuskodnak. Megdicsérjük valamennyiüket, — neveiket alább közöljük — különösen kiemeljük azonban Gombos Gyula thts. (Bátyu), Kiss András II. őrm. (Szombathely), Kóvári Lajos őrm. (Miskolc), Molnár Lajos őrm. (Pécs) és Szabó Dénes őrm. (Budapest) dolgozatát. Külön megköszönjük dr. nemes Kacsokovics Balázs és dr. Nagy Attila főhadnagy dolgozatát. Az utóbbiak különösen, de a résztvevők mindegyike életrevaló gondolatokkal járultak hozzá a nagyfontosságú kérdés részletes tárgyalásához, aminek legközelebbi számaink egyikében fogunk helyet adni. Reméljük, hogy a gondolatok intézményes megoldást fognak eredményezni és így bajtársaink mindegyike egyforma szeretettel, gondoskodással, bajtársiassággal fog találkozni, bárhová, őrsre, iskolába rendeli a csendőrsors.

A kitűzött három 50 pengős jutalmat a kiemelt öt bajtársunk között megosztottuk, miután mind az öten egyformán jó dolgozatokat küldtek. Tehát egyenkint 30—30 P jutalomban részesültek.

A versenyben a következők vettek részt:

Baranyi István tórm. (Miskolc), Benkő Lőrinc alhdgy. (Tata), Bertalan Sándor thts. (Létka), Bocsi Imre őrm. (Budapest), Csomor István thts. (Budapest), Eördög Gyula thts. (Miskolc), Füleki József ny. alhdgy. (Kaposvár), Fülöp Ernő őrm. (Pécs), Galambos József őrm. (Ónod), Gombos Gyula thts. (Bátyu), Góz Mihály prbcső. (Békés), Gyüre Mátyás thts. (Hajasad), vitéz Horváth János prbcső. (Keszthely), dr. nemes Kacsokovics Balázs fhdy. (Eger), Kalmár Péter thts. (Kúnhegyes), Karacs László őrm. (Ungvár), Kiss András II. őrm. (Szombathely), Koncsár János cső. (Csáki gorbó), Kovács István III. őrm. (Székesfehérvár), Kóvári Lajos III. őrm. (Miskolc), Kun Miklós alhdgy. (Nagyvárad), Majoros Márton thts. (Budapest), Máté Jenő cső. (Nagyvárad), Mázsári Mihály őrm. (Kötégán), Molnár Lajos őrm. (Pécs), Monori Pál thts. (Szeged), dr. Nagy Attila fhdy. (Szombathely), Rácz Miklós őrm. (Szatmárnémeti), Rónavölgyi Béla cső. (Tata), Szabó Dénes IV. őrm. (Budapest), Szabó Lajos II. őrm. (Kornját), Takács Ferenc thts. (Kassa), Török Antal cső. (Miskolc), Török Bertalan őrm. (Ungvár), Végső Mihály thts. (Barátos).

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Besenyői BEÜTHY KÁLMÁN alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Ft., Budapest. V., Honvéd utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagyraktára:

PALLADIS
R.T.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. I. EM.
Távbeszélő: 120-013. (A Hősök-tere közelében)

Térképújdonosság RADNAI HAVASOK 1:200.000 mérték. 78x100 cm nagyság, őlszínű nyomás.
A M. KIR. HONVÉD TÉRKEPESZETI INTÉZET KIADÁSA.
Ára Pengő 2.50.
Kapható: KÓKAI LAJOS főbizományosnál, Budapest, IV., Kamermayer-u. 3.
Ára előzetes beküldése esetén (belföldön is) bérmentve.

A m. kir. csendőrségi, állandó szerződéses szövetségünk és munkatársaink

Trunkhahn

szóvel közzététel a gyártól!

ELADÁS:
M. PRÓHÁSZKA 0.-UTCA &
VI. TERÉZ-KÖRÜT &
VII. BÁROSS-TÉR IS.

AZ ORSZÁG EGYETLEN ÜSKERESZTÉNY POSTÓVÁRA
GYÁRTELEP: BUDAPEST, XI., BOCSKAY-ÚT 47 SZÁM.

Katonai rendjelek — Jelvények — Sportérmek
Szalagok — miniafürök — Javítások

MORZSANYI cégnél
Budapest, IV., Váci-u. 36. Tel.: 182-217.

Alapítási év 1870.

A csendőrség kedvelt bevásárló helye.